

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

Затверджено
рішенням Вченої ради
КЗ «Харківська гуманітарно-
педагогічна академія» ХОРА
протокол № 23 від 10.10.2018
голова Вченої ради, ректор

Г.Ф. ПОНОМАРЬОВА

ОСВІТНЯ ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (Англійська мова)

- Форма навчання: денна
- Освітній ступінь: магістр
- Нормативний термін навчання: 1 рік 4 місяці
- Форма випускної кваліфікаційної роботи: магістерська робота

Розробники ОП:

Декан факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та ТЗН, Отрошко Т. В.

Завідувач кафедри іноземної філології факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології, доктор педагогічних наук, професор Бельмаз Я.М.

1. ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Освітня програма вищої освіти магістратури, реалізована вузом за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська мова) являє собою комплекс основних характеристик освіти (обсяг, зміст, очікувані результати), розроблений і затверджений Комунальним закладом «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради вищої професійної освіти міста Харків (далі – академія) з урахуванням потреб загальноукраїнського та регіонального ринку праці освітньо-професійною програмою Середня освіта (Англійська мова). Мета, очікувані результати, зміст, умови та технології реалізації освітнього процесу, моніторинг якості підготовки випускника за цією спеціальністю передбачає: компетентнісну модель підготовки випускника, програми формування компетенцій, навчальний план, робочі програми навчальних курсів, предметів, дисциплін (модулів), методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів, фонди оцінних засобів аудиторної та самостійної роботи студентів та інші матеріали, що забезпечують якість підготовки студентів, а також програми практик, календарний навчальний графік та методичні матеріали, що забезпечують реалізацію відповідної освітньої програми.

1.2. Нормативні документи для розробки ОП магістратури (галузь 01 Освіта/Педагогіка, освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська мова)):

- Закон України про вищу освіту від 1.07.2014 року № 1556-VII

В освітньо-професійній програмі використано посилання на такі нормативні документи:

- Порядок розроблення стандартів вищої освіти, внесення змін до них та здійснення контролю за їх дотриманням, затверджений наказом МОН України від 10.11.2007 р. № 897 та інші діючі нормативні документи обов'язкового застосування.

- Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED - 97: International Standard Classification of Education/UNESCO, Paris).

- Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area)

- Структури ключових компетенцій, що розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning: A European Reference Framework - IMPLEMENTATION OF »EDUCATION AND TRAINING 2010«, Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004.

- Постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 р. № 1719 (1719-2006-п); «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра».

- Постанова від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

- Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.1997 р. № 507 (507-97-п) «Про перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями». (в частині підготовки професіоналів з повною вищою освітою в межах її чинності).

- Національний класифікатор України: Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Наказ Держспоживстандарту України 11.10.2010 № 457 - Київ: Держстандарт України, 2010.

- Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України 28.07.2010 № 327. - Київ: Держстандарт України, 2010.

- Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників. Галузеві випуски. - Краматорськ: Видавництво центру продуктивності;

- Комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. Додаток 1 до наказу Міносвіти України від 31.07.1998 р. № 285 (v0285281-98) зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням Міністерства освіти і науки України від 05.03.2001 р. № 28-р. // Інформаційний вісник «Вища освіта». - 2003. - № 10. - 82 с.;

- Змістові частини галузевих стандартів вищої освіти підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів молодшого спеціаліста та бакалавра щодо гуманітарної, соціально-економічної та екологічної освіти та освіти з безпеки життєдіяльності людини й охорони праці // Інструктивний лист МОН України від 19.06.2002 р. № 1/9-307 / Інформаційний вісник «Вища освіта». - 2003. - № 11. - 55 с.

1.3. Загальна характеристика вузівської освітньої програми вищої освіти магістратури (галузь 01 Освіта/Педагогіка, освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська мова)).

1.3.1. Місія, цілі та завдання ОП ВО:

Соціальна значущість (місія) ВП ВО освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська мова) полягає в підготовці висококваліфікованих магістрів, котрі володіють фундаментальними теоретико-методологічними засадами філології та педагогіки, інноваційними технологіями.

Основна мета ОП ВО: формування у студентів особистісних якостей, загальнокультурних (універсальних, загальнонаукових, соціально-особистісних, інструментальних тощо), і загальнопрофесійних компетенцій, розвиток навичок їх реалізації у сфері економіки та культурно-просвітницької діяльності відповідно до вимог Закону України *(галузь 01 Освіта/Педагогіка, освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська мова))*.

Провідні цілі ОПВО:

- Забезпечення необхідними фундаментальними теоретико-методологічними знаннями та інноваційними технологіями;

- Створення необхідних умов для реалізації індивідуально-особистісного потенціалу учнів, що сприяє розвитку їх загальнокультурних і професійних компетенцій;

- Створення передумов для розвитку мотивації в учнів до збереження вітчизняного педагогічного та культурної спадщини, вивчення зарубіжного педагогічного досвіду і застосування у своїй науково-практичній діяльності.

Основні завдання ВП ВО:

- Визначати набір вимог до випускників (компетентнісна модель підготовки випускника) освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська мова) (магістр);

- Визначати сучасні шляхи, методи і технології формування загальнокультурних і професійних компетенцій у студентів для забезпечення навчально-методичного, науково-дослідного та інформаційного супроводу освітнього процесу;

- Визначати цілі, завдання та зміст навчальних дисциплін навчального плану, їх місце в структурі ОП за напрямом підготовки;

- Організувати комплексність і наступність змісту всіх навчальних дисциплін для послідовного формування загальнокультурних, професійних і спеціальних компетенцій;

- Формувати вміння використовувати наявні можливості освітнього простору і проектувати нові, в тому числі сучасні, комп'ютерні, інформаційні та телекомунікаційні технології для вирішення науково-дослідних завдань;

- Формувати навички розробки стратегії, структури і процедури здійснення науково-дослідної роботи;

- Розвивати навички проектування, апробації та впровадження інноваційних педагогічних технологій;

- Розвивати у студентів навички вивчення та систематизації досягнень вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі філології, педагогіки та суміжних галузей знань;

- Підготувати магістра до продовження освіти: навчання в аспірантурі.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИПУСКНИКА ВУЗУ (МАГІСТРАТУРИ ГАЛУЗЬ 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА, ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА СЕРЕДНЯ ОСВІТА (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

2.1. Галузь професійної діяльності випускників.

Обсяг професійної діяльності охоплює освіту осіб, що реалізовується в умовах різних державних і недержавних освітніх структур в різних інституційних умовах.

Робочі місця, пов'язані із забезпеченням освітньої діяльності в освітніх закладах середньої та вищої освіти, у наукових установах, де можуть обіймати посади наукових працівників з викладанням відповідними іноземними та державною мовами, виконання науково-дослідницької та адміністративної роботи у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації та в наукових закладах.

Випускник магістратури підготовлений до роботи в якості: вчителя-предметника, методиста, заступника директора, керівника підрозділів, фахівця управління освіти, фахівця науково-освітніх центрів підготовки та перепідготовки кадрів в галузі освіти; фахівця з інноваційної діяльності тощо, а також викладача в закладах вищої та середньої професійної освіти.

Кваліфікаційна характеристика магістранта передбачає необхідність здобуття ним певного рівня сформованості знань, вмінь та навичок, що дозволять ефективно забезпечувати процес викладання іноземної (англійської) мови в закладах вищої та середньої професійної освіти тощо.

Унікальність випускника полягає в тому, що він є фахівцем, здатним забезпечити різносторонній розвиток соціально-активної, гуманістично спрямованої особистості студента; озброєння студентів системою лінгвістичних знань, умінь і навичок, необхідних у майбутній трудовій діяльності кожному члену суспільства, достатніх для вивчення інших дисциплін, продовження навчання у системі неперервної освіти; формування

уявлень про ідеї і методи лінгвістики та її ролі у пізнанні оточуючої дійсності. Очевидно, що такий фахівець користується попитом на ринку праці де недостатньо представлені фахівці означеного профілю.

2.2. Об'єкти професійної діяльності: навчально-виховний педагогічний процес; дидактичні основи формування іншомовної освіти студентів; організація навчально-виховного процесу; розробка програм нових технологій навчання та їх експериментальна перевірка.

2.3. Види професійної діяльності:

- освітня;
- методична;
- виховна;
- дослідницька.

2.4. Завдання професійної діяльності: магістр із галузі знань 01 Освіта/Педагогіка освітньо-професійна програма Середня освіта (Англійська мова) мусить уміти розв'язувати професійні завдання, відповідно до профільної спрямованості магістерської програми та видами професійної діяльності.

Програма магістратури орієнтована на реалізацію педагогічної та науково-дослідної діяльності. Педагогічна діяльність передбачає розв'язання таких професійних завдань:

- вивчення освітнього потенціалу учнів у різних соціально-інституційних умовах з метою прогнозування і проектування індивідуальних маршрутів розвитку та освіти;
- вивчення, проектування і реалізація процесів освіти з використанням інноваційних технологій;
- розв'язання актуальних педагогічних завдань;
- проектування освітнього середовища та методичного забезпечення процесів іншомовної освіти дітей;
- створення інноваційних педагогічних технологій освіти дітей з метою оптимізації освітнього процесу;

- проектування і реалізація моделей комплексного супроводу процесів навчання та виховання учнів;

- систематизація вітчизняних і зарубіжних досліджень в галузі педагогічної освіти, розробка стратегії, структури та порядку здійснення наукового дослідження, моніторинг ефективності, аналіз, систематизація та презентація його результатів, професійна й особистісна самоосвіта, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри випускника.

В галузі науково-дослідної діяльності передбачає:

- вивчення і систематизація досягнень вітчизняних і зарубіжних досліджень у сфері педагогічної освіти, іноземної філології та суміжних галузей знань;

- розробка стратегії, структури і процедури здійснення дослідно-експериментальної роботи;

- аналіз і систематизація результатів досліджень, підготовка наукових звітів, публікацій, презентацій, використання їх у професійній діяльності;

- використання наявних можливостей освітнього простору і проектування нових, у тому числі інформаційних, для розв'язання науково-дослідних завдань;

- моніторинг ефективності педагогічного процесу в закладах загальної та професійної освіти;

- здійснення професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участь у дослідно-експериментальній роботі.

В галузі викладацької діяльності:

- викладання в освітніх установах середньої професійної та вищої професійної освіти;

- використання актуальних науково-обґрунтованих педагогічних технологій;

- моніторинг і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання;

- керівництво науково-дослідною роботою студентів.

У сфері організаційно-управлінської діяльності:

- організація педагогічного процесу в освітніх установах;

- керівництво педагогічним процесом та освітніми системами, їх моніторинг та оцінка результативності;

- контроль педагогічного процесу в освітніх установах;

- використання різних способів і засобів оцінки якості освіти, готовність до комплексного моделювання різноманітних форм проміжного і підсумкового контролю;

- керівництво педагогічним колективом з метою визначення та реалізації стратегії розвивального впливу;

- участь у проектуванні нормативно-правового поля педагогічної освіти.

У сфері культурно-освітньої діяльності:

- вивчення потенційних можливостей і культурних потреб учнів і реалізація індивідуальних програм їх культурно-дозвіллевої діяльності в різних умовах;

- вивчення та забезпечення соціально-культурних потреб особистості в різні вікові періоди, проектування групових та індивідуальних програм в міжетнічних, міжкультурних, міжконфесійних умовах;

- вивчення, проектування, реалізація та оцінка результатів культурної діяльності з використанням сучасних технологій.

3. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗАСВОЄННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Випускник з кваліфікацією (ступенем) – «Магістр» мусить володіти такими загальнокультурними компетенціями (ЗК):

- здатністю вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального вдосконалення своєї особистості;

- готовністю до самостійного навчання новим методам дослідження, до зміни наукового та науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності, до зміни соціокультурних та соціальних умов діяльності;

- здатністю використовувати на практиці навички та вміння в організації науково-дослідних і науково-виробничих завдань, в управлінні колективом, впливати на формування цілей команди, впливати на її соціально-психологічний клімат в потрібному для досягнення цілей напрямку, оцінювати якість результатів діяльності;

- здатністю надавати особистим прикладом позитивний вплив на оточуючих з точки зору дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя;

- здатністю самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання та вміння, у тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд;

- здатністю і готовністю застосовувати знання про сучасні методи дослідження, проводити наукові експерименти, оцінювати результати досліджень; здатність аналізувати, синтезувати і критично резюмувати інформацію;

- здатністю вивчати і систематизувати досягнення вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі спеціальної освіти та суміжних галузей знань;

- здатністю удосконалювати і розвивати власний інтелектуальний і загальнокультурний рівень;

- готовністю до толерантного сприйняття соціальних і культурних відмінностей, поважного та бережливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій країни, мова якої вивчається;

- здатністю розуміти значення культури як форми людського існування і послуговуватися у власній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці;

- готовністю і здатністю відповідно до соціальних і культурних норм спілкування розуміти мову джерело і створювати мову перекладу в усній або письмовій формах мовленнєвої поведінки у вигляді висловлювань і спеціальних дискурсів;

- здатністю аналізувати знання про мову і культуру нації; здатністю аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного суспільства; застосовувати засоби й технології інтеркультурної взаємодії; застосовувати навички мовлення та норми відповідної мовної культури, інтерактивно використовувати мови, символіку та тексти.

Професійними компетенціями (ПК):

- здатністю володіти методами дослідження на емпіричному рівні (аналіз науково-методичної літератури, наукове спостереження, узагальнення досвіду викладання, бесіда, анкетування, тестування, дослідне навчання) з метою забезпечення накопичення, фіксації, класифікації та узагальнення вихідного матеріалу для отримання висновків і рекомендацій, важливих для підвищення якості навчального процесу;

- здатністю володіти методами дослідження на теоретичному рівні (абстрагування і синтез, порівняння, дедукція та індукція, моделювання) з метою визначення суттєвих зв'язків і закономірностей процесів, установлення подібності і відмінностей між ними, їх систематизацію на підставі існуючих наукових ознак;

- здатністю до набуття теоретичних знань та практичних навичок у сфері історії лінгвістичних досліджень; підвищення рівня професійної викладацької майстерності; здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи історичного аспекту розвитку лінгвістики; продукування нових ідей щодо розв'язання комплексних проблем у галузі історії лінгвістичних досліджень;

- здатністю до самостійного ознайомлення з новими методами дослідження, зміни наукового профілю;

- володіння основами мовленнєвої професійної культури; володіння навичками підготовки наукових оглядів, анотацій, написанню рефератів і бібліографій відповідно до тематики наукових досліджень, прийомами бібліографічного опису, знаннями основних бібліографічних джерел та пошукових систем;

- володіння навичками участі у наукових дискусіях, виступу з повідомленнями або доповідями, усної, письмової, віртуальної репрезентації матеріалів власних досліджень;

- володіння загальними (філософськими), загальнонауковими методами дослідження;

- навичками управління інформацією.

Загальнопрофесійними компетенціями (ЗПК):

- здатністю демонструвати знання фундаментальних і прикладних дисциплін магістерської програми, усвідомлювати основні проблеми своєї предметної сфери, при вирішенні яких виникає необхідність у складних завданнях вибору, що вимагають використання кількісних і якісних методів;

- здатністю демонструвати навички роботи в науковому колективі, здатністю породжувати нові ідеї;

- здатністю орієнтуватися в постановці наукових чи практичних завдань і визначати, яким чином слід шукати засоби їх вирішення;

- готовністю до використання різних форм презентації результатів наукової діяльності;

- здатністю до професійної експлуатації сучасного обладнання та приладів (у відповідності з цілями ОП магістратури);
- здатністю реалізувати достатній рівень мовної компетентності: володіння різними за складністю мовленнєвими структурами і моделями, грамотне використання лексично-граматичного і фонетичного матеріалу в рамках тем і проблем, що обговорюються;
- здатністю реалізувати достатній рівень філологічної компетентності при інтерпретації складних мовних явищ в англійській мові;
- здатністю визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, інноваційні методи і прийоми навчання ІМ у вищій школі; аналізувати, обирати й творчо використовувати навчально-методичні комплекси з ІМ; аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів; формувати у студентів мовну, мовленнєву і соціокультурну компетенції;
- готовністю використовувати у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції інноваційні методичні технології; оцінювати рівень сформованості усіх складників іншомовної комунікативної компетенції; планувати й реалізовувати різні форми організації інноваційної навчально-виховної діяльності у ЗВО;
- здатністю застосовувати одержані знання з історії лінгвістичних досліджень у власній науковій діяльності; проводити порівняльний аналіз історичних аспектів розвитку науки про мову; аргументувати свою концепцію та власні висновки щодо історичного матеріалу лінгвістичного характеру;
- здатністю пояснювати аломорфні та ізоморфні ознаки у зіставлюваних мовах з урахуванням відповідних термінів; інтерпретувати типологічні явища фонетичного, морфологічного, лексичного, синтаксичного і стилістичного рівнів зіставлюваних мов;
- здатністю використовувати в перекладацькій і комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в

англійській та українській мовах і законів оперування ними; здатністю діагностувати типові мовні і мовленнєві помилки і похибки та застосовувати шляхи і способи їхньої корекції;

- готовністю працювати з науковою лінгвістичною літературою; поєднувати теоретичні знання з використанням практичних навичок; використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу мовних явищ; надавати обгрунтовану інтерпретацію англійського художнього тексту; ілюструвати власну думку конкретними текстовими прикладами; давати характеристику творчості англійських письменників та їхніх окремих творів, аналізувати систему жанрів англійської літератури;

- здатністю демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі лінгвістики, системи методологічних принципів і методичних прийомів лінгвістичного дослідження;

- здатністю до самостійного поповнення, критичного аналізу і застосування теоретичних і практичних знань у сфері лінгвістики для власних наукових досліджень;

- здатністю під науковим керівництвом проводити дослідження у вузькій галузі лінгвістичного знання з аргументуванням висновків;

- здатністю до проведення навчальних занять і позакласної роботи з англійської мови;

- умінням готувати навчально-методичні матеріали з використанням сучасних лінгвістичних методів для проведення занять і позакласних заходів;

- готовністю до поширення і популяризації лінгвістичних знань;

Лінгвістичні компетенції:

- здатністю продемонструвати свідоме й адекватне володіння мовленням дуже широкого діапазону для точного формулювання думок та вмінням виділяти, диференціювати й уникати двозначності;

- здатністю підібрати адекватне формулювання мовленнєвих засобів широкого діапазону, щоб висловитись чітко, не обмежуючи того, що хочеш сказати;

- здатністю і готовністю використовувати відповідні процедури і засоби з метою розуміння мови джерела і адекватного відтворення мови перекладу відповідно до комунікативних завдань і ситуацій спілкування; і включає когнітивну компетенцію, а саме вміння оперувати системами вербалізаційних трансформацій та знаннями стереотипних референтних ситуацій в мовах перекладу, а також моделей, способів і методів аналізу інформації про зовнішній світ; здатність усвідомлювати і враховувати особливості мовної картини, мовного коду і мовної ментальності представників різних культур;

- готовністю до вільного користування дуже широким лексичним репертуаром, у тому числі ідіоматичними виразами та колоквіалізмами; розуміння конотативних рівнів значення;

- здатністю вільно володіти широким лексичним репертуаром, що дозволяє долати важкі місця шляхом перефразування; здатністю до пошуків виразів або альтернативних стратегій; до вільного вживання ідіоматичних виразів та колоквіалізмів;

- здатністю здійснювати постійний граматичний контроль складного мовлення, навіть коли в цей час увага спрямована на інше (напр., на подальше планування, контроль за іншими реакціями); постійно підтримувати високий рівень граматичної правильності;

- здатністю усвідомлювати і контролювати організацію змісту через усвідомлення зв'язку слова із загальним контекстом та внутрішньолексичних зв'язків (синоніми/антоніми, гіпонімія, колокація, відношення типу «частина-ціле», компонентний аналіз, еквівалентність при перекладі);

- здатністю варіювати інтонацією і правильно вживати фразовий наголос для вираження найтонших відтінків значення; володіти чіткою, природною вимовою та інтонацією;

- здатністю продемонструвати писемне мовлення, що не містить орфографічних помилок, з розбивкою на абзаци, з логічною й адекватною пунктуацією та з правильним написанням (спелінгом), за винятком випадкових «описок»;

- здатністю читати тексти великого обсягу (500 сторінок на семестр – синтетичне читання, 2000 слів – контрольне читання); розрізняти в текстах об'єктивно та суб'єктивно надану інформацію; читати та тлумачити різноманітні графічні дані (секторні діаграми, схеми інформаційних потоків, діаграми у вигляді стовпців, тощо);

- здатністю сприймати на слух і адекватно реагувати на значні обсяги інформації, різноманітної за змістом та напрямом (лекції, дискусії, дебати, телевізійні та радіопрограми, академічні та професійні презентації), яка подається в стандартній та діалектній вимові різних варіантів англійської мови (тривалість звучання 5-7 хвилин);

- готовністю розуміти розширену промову, навіть якщо вона чітко не структурується, а зв'язки виявляються лише імпліцитно; розпізнавати в аудіо- та відеотекстах велику кількість ідіом, розмовних одиниць, сленгу, ураховуючи зміни реєстру; вилучати імпліцитну інформацію за допомогою еліптичної інформації через логічні висновки;

- готовністю спілкуватися та висловлюватися вільно та спонтанно на різноманітні теми, в тому числі професійні, протягом 6-7 хвилин (монологічне мовлення) та 8-10 хвилин (діалогічне мовлення); ефективно та гнучко використовувати англійську мову у різноманітних життєвих ситуаціях з метою чіткого висловлювання почуттів широкого емоційного діапазону, алюзій та гумору;

- здатністю слідкувати за спілкуванням інших учасників дискусії на абстрактні, складні та незнайомі теми та брати в ньому участь;

переконливо відстоювати свою точку зору на формальне твердження, вільно, спонтанно та адекватно реагуючи на всі можливі запитання, контрдокази, коментарі та зауваження;

- здатністю ясно і чітко висловлюватись при написанні статей, ґрунтовних доповідей (до 350 слів), резюме (до 200 слів), рецензій (до 300 слів), офіційних листів (до 300 слів), рефератів та проектів за загальними та професійними темами; надавати узагальнений коментар до діаграм, таблиць, статистичних даних тощо; робити посилання на джерела інформації в тексті; складати бібліографію згідно діючого формату;

- здатністю компонувати матеріали своїх досліджень згідно встановленої схеми (заголовок, зміст, заява теми наукового дослідження, огляд літератури за темою дослідження, план дослідження, використані засоби наукового аналізу, результати дослідження, обговорення та висновки, бібліографія та додатки); письмово складати різні типи наукових проектів.

Соціолінгвістичні та прагматичні компетенції:

- готовністю до вільного володіння ідіоматичними зворотами і колоквіалізмами з усвідомленням конотативних рівнів значен;

- здатністю повністю усвідомлювати соціолінгвістичні та соціокультурні особливості використання мови її носіями і реагувати належним чином;

- готовністю успішно виступати посередником у спілкуванні між носіями мови, яка вивчається, і своїми співвітчизниками, враховуючи соціокультурні та соціолінгвістичні особливості;

- здатністю впізнавати широкий спектр ідіоматичних виразів та колоквіалізмів, усвідомлюючи реєстрові відмінності; проте може відчувати потребу в уточненні окремих деталей, особливо коли акцент незнайомий;

- здатністю розуміти фільми, в яких вживається значна кількість сленгового словника та ідіоматичних виразів і зворотів;

- готовністю гнучко і ефективно користуватись мовленням з соціальними цілями, у тому числі в емоційному, алюзивному та жартівливому аспектах;

- готовністю виявляти значну гнучкість під час реформулювання ідей за допомогою різноманітних лінгвістичних форм для виділення та диференціації відповідно до ситуації, особи співрозмовника і т.д. та з метою уникнення двозначності;

- здатністю привести зміст і форму власного висловлювання у відповідність до ситуації та реципієнта, а також враховувати рівень формальності залежно від обставин;

- здатністю пристосовуватись до змін напрямку, стилю та поставлених акцентів, які звичайно відбуваються в розмові;

- готовністю швидко вибрати відповідну фразу з доступного діапазону дискурсивних функцій, щоб ввести свої репліки для підтримання розмови, або виграти час та отримати можливість подумати під час спілкування;

- готовністю робити продумані описи та розповіді, інтегруючи підтеми, розвиваючи окремі положення та завершуючи відповідним висновком;

- здатністю побудувати зв'язний і злитний текст, повноцінно й доречно використовуючи різноманітні граматичні структури і широкий діапазон схем зв'язку;

- здатністю продукувати чітке, плавне, логічне мовлення, виявляючи контрольоване використання граматичних структур, конекторів та схем зв'язку;

- готовністю висловлюватись тривалий час з природною, невимушеною, впевненою швидкістю; робити паузи лише для уточнення потрібних слів, щоб виразити свої думки, або щоб підібрати відповідний приклад або пояснення;

- готовністю висловлюватись швидко і спонтанно, майже невимушено й лише концептуально важкий предмет мовлення може загальмувати плавний мовленнєвий потік;

- здатністю точно передавати найтонші відтінки значення, використовуючи широкий діапазон кваліфікаційних мовних засобів (напр., прислівників для вираження ступеня, підрядних обмежувальних речень);

- здатністю розставляти акценти, виділяти та уникати двозначності; точно кваліфікувати точки зору і твердження відповідно до ступенів, напр., напевно/можливо, впевненість/сумнів, ймовірність тощо;

- готовністю користуватися мовою, усвідомлюючи її природу і розуміючи іноземну та рідну культуру, пов'язуючи їх з майбутньою професійною діяльністю; розуміти можливу різницю між рідною та іншими культурами та розвивати позитивне сприйняття інших культур, долаючи соціокультурні відмінності та створюючи дидактико- методичну умову для культурної рефлексії, яка сприятиме визначенню студентом свого місця у спектрі культур та осягненню загальнолюдських цінностей.

У сфері науково-дослідної діяльності:

- здатністю вивчати і систематизувати досягнення вітчизняних і зарубіжних досліджень у галузі спеціальної освіти та суміжних галузей знань;

- здатністю розробляти стратегію, структуру та процедуру здійснення експериментальної роботи;

- готовністю до аналізу та систематизації результатів досліджень, до підготовки наукових звітів, публікацій, презентацій, використання їх у професійній діяльності;

- здатністю використовувати наявні можливості освітнього простору і проектувати нові, в тому числі інформаційні, для розв'язання науково-дослідних завдань;

- готовністю до здійснення професійної та особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участі в експериментальній роботі;

- здатністю і готовністю аналізувати та моделювати стан та розвиток сучасної перекладознавчої науки, лінгвістики тексту та дискурсології;

- здатністю логічно правильно, аргументовано, обґрунтовано, чітко і ясно будувати усне та письмове мовлення; володіти необхідним обсягом знань фундаментальних наук для освоєння дисципліни.

У галузі викладацької діяльності:

- здатністю викладати в освітніх установах середньої професійної та вищої професійної освіти;

- готовністю до використання актуальних науково обґрунтованих педагогічних технологій;

- готовністю до моніторингу і прогнозування навчальних досягнень з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання здатністю керувати науково-дослідною роботою студентів;

У галузі організаційно-управлінської діяльності:

- здатністю організовувати педагогічний процес у спеціальних освітніх установах, а також в установах охорони здоров'я та соціального захисту, здійснювати його моніторинг та оцінювати результативність (ПК-20);

- готовністю до використання різних способів і засобів оцінки якості освіти, готовністю до комплексного моделювання різноманітних форм проміжного і підсумкового контролю;

- здатністю керувати педагогічним колективом з метою визначення та реалізації стратегії корекційно-розвивального впливу;

- здатністю до проектування нормативно-правового поля спеціальної освіти;

- здатністю і готовністю здійснювати управління (спрямування) процесами збору, аналізу та поширенню інформації стосовно сучасних процесів розвитку перекладацьких студій;

І РІК НАВЧАННЯ					
Шифр	Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	Загальні компетентності	Професійні компетентності	Результати навчання
I. Цикл загальної підготовки					
ЗП. 01	Філософія освіти	3	ЗК6	ПК8, ПК9	ЗВ1, ЗВ3, ЗВ6
ЗП.04	Методологія іншомовних лінгвістичних досліджень	3	ЗК1, ЗК2, ЗК5	ПК1, ПК2, ПК3, ПК4, ПК8	ЗП3, ЗП4, ЗП8, ПР1, ПР3, ПП2, ПР5, ЗР1
Всього		6			
II. Цикл професійної підготовки					
ПП.05	Педагогіка та психологія вищої школи	2,5	ЗК1, ЗК2	ПК1, ПК3, ПК5, ПК6, ПК7, ПК8, ПК9	ЗП1, ЗП2, ЗП6, ПР2, ПР4, ЗР2
ПП.06	Практика усного та писемного англійського мовлення	8	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5	ПК1, ПК2, ПК3, ПК4, ПК8	ЗП5, ЗП7, ЗР1, ЗР3, ПП1, ПП3, ПР7
ПП 07	Інноваційні підходи до викладання іноземної мови у вищій школі	4	ЗК1, ЗК2, ЗК6	ПК2, ПК5, ПК6, ПК8	ЗП9, ЗР5, ЗР7, ПП5, ПП8, ПР6
ПП 08	Культурна специфіка англійськомовних літератур	4	ЗК3, ЗК5	ПК1, ПК2, ПК4, ПК7	ЗР6, ЗР8, ПП9, ПП7, ПР5
ППВ 10	Друга іноземна мова	4	ЗК1, ЗК2	ПК2, ПК5, ПК7,	ЗП8, ЗР7, ЗР8, ПП4, ПП8
Всього		22,5			
Разом нормативна частина		28,5			

II РІК НАВЧАННЯ					
Назва дисципліни		Кредити ЄКТС	Загальні компетентності	Професійні компетентності	Результати навчання
I. Цикл загальної підготовки					
ЗП.02	Цивільний захист	3	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК6	ПК2, ПК9	ЗВ1, ЗВ6
ЗП.03	Охорона праці в галузі	3	ЗК1, ЗК2, ЗК3	ПК1, ПК4	ЗП4, КК1, ПП2
Всього		6			
II. Цикл професійної підготовки					
ПП.05	Педагогіка та психологія вищої школи	1,5	ЗК1, ЗК2	ПК1, ПК3, ПК5, ПК6, ПК7, ПК8, ПК9	ЗП1, ЗП2, ЗП6, ПР2, ПР4, ЗР2
ПП.06	Практика усного та писемного англійського мовлення	4	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК5	ПК1, ПК2, ПК3, ПК4, ПК8	ЗП5, ЗП7, ЗР1, ЗР3, ПП1, ПП3, ПР7
ПП.09	Ділова іноземна мова	3	ЗК1, ЗК3, ЗК4, ЗК6	ПК2, ПК9	ЗР1, ЗР3
Разом нормативна частина		8,5			
Разом нормативна частина, у т. ч. державна атестація		14,5			
Разом нормативна частина, у т.ч. державна атестація		43			

4. ДОКУМЕНТИ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ЗМІСТ І ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЄЇ ОП ВО МАГІСТРАТУРИ
(галузь 01 Освіта/Педагогіка, освітньо-професійна програма
Середня освіта (Англійська мова))

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту», за цим напрямом підготовки зміст і організація освітнього процесу, при реалізації цієї ОП регламентується навчальним планом; календарним навчальним графіком; робочими програмами навчальних курсів, предметів, дисциплін (модулів); іншими матеріалами, що забезпечують якість підготовки і

виховання студентів; програмами навчальних та виробничих практик, а також оціночними і методичними матеріалами.

4.1. Програмні документи інтегруючого, міждисциплінарного та наскрізного характеру, що забезпечують цілісність компетентнісно-орієнтованої ОП ВО

Навчальний план та календарний графік визначає перелік, трудомісткість, послідовність і розподіл за періодами навчання навчальних предметів, курсів, дисциплін (модулів), практики, інших видів навчальної діяльності, а також форми проміжної атестації студентів.

Матриця компетенцій визначає структурно-логічні зв'язки змісту дисциплін, модулів, практик, що входять в ОП ВО і компетенцій як планованих результатів засвоєння освітньої програми.

4.2. Дисциплінарно-модульні програмні документи ОП ВО

Основний зміст навчальних предметів, курсів, дисциплін (модулів) подано в робочих програмах як сукупності навчально-методичної документації (пояснювальна записка, календарно-тематичний план, який включає розділи і теми програми, заплановані результати освіти, способи і форми оцінки досягнення цих результатів, перелік навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо.).

Анотовані робочі програми навчальних курсів, предметів, дисциплін (модулів) (Додаток).

Практика є обов'язковим розділом ОП магістратури. Вона являє собою різновид навчальних занять, безпосередньо орієнтованих на професійно-практичну підготовку студентів. При реалізації ОП магістратури за цим напрямом підготовки передбачаються такі види практик: пробні уроки, пробні заняття у ЗВО, асистентська переддипломна практика у ЗВО. Усі види практики регламентуються Положенням про практику, затвердженим Вченою радою Академії.

Науково-дослідна практика є обов'язковим розділом ООП магістратури і спрямована на формування загальнокультурних і професійних компетенцій.

Зміст підготовки фахівців відповідає державним вимогам, потребам ринку праці та особистості.

Для якісного навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців іноземної філології розроблено стандарти вищого навчального закладу варіативні складові ОКХ та ОПП для всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів. Відповідно до цих документів розроблені навчальні плани, навчальні програми й робочі навчальні програми дисциплін, програми практичної підготовки.

Загальна мета навчального процесу полягає у формуванні базових знань та умінь студентів для застосування їх у розв'язанні професійних педагогічних завдань та в повсякденному житті. Зв'язок компонентів навчальних програм як у межах навчального року, так і протягом усього терміну навчання забезпечує цілісність, перспективність і наступність їх засвоєння.

5.1. Відомості про професорсько-викладацький склад

Реалізація ОП магістратури забезпечується науково-педагогічними кадрами, які мають базову освіту, що відповідає профілю дисципліни викладання, і вчений ступінь або досвід діяльності у відповідній професійній сфері і систематично займаються науковою та / або науково-методичною діяльністю.

Відповідно до навчального плану, підготовку магістрів освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська мова) будуть здійснювати висококваліфіковані викладачі, серед яких 3 доктори наук, 6 кандидатів наук, з яких 1 професор, 7 доцентів.

Випусковою кафедрою є кафедра іноземної філології, яку очолює Бельмаз Ярослава Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор.

Науково-дослідницьку та викладацьку роботу проводять 17 викладачів, 1 доктор педагогічних наук, професор, 15 – кандидатів педагогічних / філологічних наук, з них 3 мають вчене звання доцента.

Кафедра іноземної філології співпрацює з іншими кафедрами академії, викладачі яких забезпечують підготовку фахівців для іноземної філології з понад двох десятків дисциплін.

Науково-викладацький склад кафедри віддає перевагу індивідуально-пошуковим формам організації навчального процесу, що дозволяє забезпечити успішне оволодіння спеціальними навчальними дисциплінами. Значне місце у навчальному процесі відводиться організації самостійної роботи студентів.

Важливою складовою у системі навчання майбутніх вчителів іноземної мови є практична підготовка, що передбачає педагогічну практику в кращих загальноосвітніх навчальних закладах м. Харкова та Харківської області.

Педагогічний колектив кафедри іноземної філології працює над створенням якісного освітнього середовища, яке дозволяє готувати не лише висококваліфікованих фахівців з іноземної мови, а й формувати загальну культуру та сприяти духовному розвитку випускників. Студенти беруть активну участь у позааудиторній роботі, виховних заходах академії, громадському житті міста.

Під керівництвом завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Бельмаз Я.М. жваво проходить робота зі створення навчально-методичного забезпечення дисциплін, що викладаються на кафедрі іноземної філології: створені навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, збірники вправ та опубліковані сотні статей та тез.

Творчий потенціал викладачів спрямований на впровадження в навчальний процес інтерактивних методів навчання, формування у студентів стійкого інтересу до предмета, розвитку у майбутніх вчителів таких якостей, як винахідливість, вироблення вміння оперувати власними знаннями, планувати педагогічні дії, удосконалювати навички самоаналізу.

Систематичне проходження всіма викладачами стажування з метою підвищення кваліфікації у вищих навчальних закладах та закладах

післядипломної освіти України забезпечують високий професіоналізм і компетентність, ознайомлення з новітніми технологіями навчання та сучасним передовим педагогічним досвідом.

Після завершення навчання усі випускники факультету мають можливість працювати вчителями англійської мови в загальноосвітніх навчальних закладах та викладачами у ЗВО Харкова та області.

У навчальних планах підготовки фахівців велику кількість годин відведено практичній та науково-дослідній підготовці студентів. Навчання включає різні види практики, такі як: пробні уроки, пробні заняття у ЗВО, асистентська переддипломна практика у ЗВО.

Науково-дослідна та науково-методична робота на кафедрі спрямована на реалізацію загальної проблеми академії «Організаційно-методологічні засади підготовки вчителя для сучасної школи XXI ст. у контексті інтеграції України в європейський освітній простір» та проблеми кафедри: «Удосконалення процесу викладання іноземних мов у контексті професійної підготовки студентів шляхом упровадження освітніх технологій».

Розв'язання цих проблем зобов'язує викладацький склад факультету постійно працювати над удосконаленням рівня науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін, втілюючи в практику викладання найкращий передовий досвід вітчизняних і зарубіжних фахівців у галузі іноземної філології.

Для проведення занять зі студентами використовується сучасна навчально-матеріальна база факультету: лекційні аудиторії з сучасним мультимедійним обладнанням, комп'ютерні класи, спортивна база академії.

Викладачі кафедри – Бельмаз Я. М., Міщенко О. А., Осова О. О., Шевченко М. А. та інші щороку проводять круглі столи, майстер-класи, конференції, методичні семінари, педагогічні читання, конкурси, олімпіади, екскурсії зі студентами з метою підвищення їх фахової підготовки та забезпечення безперервного професійного й особистісного зростання.

Бельмаз Я.М. є членом редколегії 3 наукових журналів: Міжнародний науковий журнал «Науковий огляд», Міжнародний науковий журнал “Innovative Solution in Modern Science” (Дубаї), Науковий вісник «Наукові праці вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет». Серія «Педагогіка, психологія, соціологія».

Працівники кафедри, зокрема Осова О. О., є членами Всеукраїнсько-фахових об'єднань – Асоціації українських германістів. У педагогічній роботі викладачі кафедри підтримують традиції навчальних закладів. У період з 2014-2018 рік проведено ряд ґрунтовних наукових досліджень, результатами яких став успішний захист дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора наук Осовою О.О. та кандидата наук такими викладачами: Бахмат Л. В., Бондаренко Г. М., Калашнікова Л. Ю., Кобзева О. О., Лученцова І. С., Микитенко І. В., Шевченко М. О.

Викладачі Лученцова І. С. та Калашнікова Л. Ю. мають сертифікат тренера-фасилітатора за активними методами навчання та виховання й постійно проводять тренінги зі студентами та викладачами з питань упровадження активних методів навчання і виховання у освітній процес.

Студенти факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології систематично беруть активну участь у регіональних і міських науково-практичних конференціях і семінарах, конкурсах студентських творчих робіт, благодійних виставках-ярмарках студентських робіт. Традиційним стало проведення студентських конференцій за результатами літньої педагогічної практики в літніх таборах. Окрім того, проводяться зустрічі з носіями англійської мови та методичні семінари з «British Council» та Міжнародним освітнім центром «Pearson-Dinternal».

Зокрема, під керівництвом Пікалової А.О студентка Обол'янінова Софія нагороджена дипломом I ступеня, під керівництвом Белкіної Л.В. студентка Буковська Алла отримала диплом III ступеня, а Філь Л.Я. підготувала студентку Сизоненко Ірину, яка отримала диплом II ступеня Харківського регіонального конкурсу студентських наукових робіт з

природничих, технічних і гуманітарних наук за напрямом «Гуманітарні науки».

Студенти факультету соціально-педагогічних наук та іноземної філології залучаються до нетрадиційних форм виховної роботи: педагогічних форумів, психологічних тренінгів, усних журналів, літературних вечорів, дискусійних клубів, педагогічного проектування тощо.

На кафедрі іноземної філології працюють гуртки «Актуальні проблеми англістики», «Вивчаємо французьку разом», «Practice your English», «Speaking club», «Pen-Pal Friends», «English for young students», під час проведення яких студенти мають можливість обговорювати проблемні питання сучасної англійської, французької та німецької мов, вдосконалювати мовні та мовленнєві навички з іноземних мов та підтримувати зв'язки зі студентами з різних країн.

Кафедра іноземної філології Харківської гуманітарно-педагогічної академії постійно збагачує науковий та методичний потенціал викладачів і робить все можливе, щоб сприяти розвитку інтересу до науково-дослідницької роботи студентів.

Пріоритетним напрямом роботи викладачів кафедри іноземної філології Харківської гуманітарно-педагогічної академії є вдосконалення процесу підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Таким чином, професорсько-викладацький склад академії за рівнем фахової та науково-методичної підготовки спроможний забезпечити навчально-виховний процес з підготовки магістра освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська мова).

5.2. Відомості про бібліотечний фонд

Освітня програма вищої освіти забезпечується навчально-методичною документацією і матеріалами з усіх навчальних курсів, дисциплін (модулів).

Позааудиторна робота супроводжується методичним забезпеченням та обґрунтуванням часу, що витрачається на її виконання.

Важлива роль у навчально-методичному забезпеченні навчального процесу належить бібліотеці. У розпорядженні студентів бібліотека з двома абонементами, 2 читальні зали на 85 посадкових місць, 3 книгосховища. Бібліотека академії нараховує понад 175 тисяч примірників, періодичні видання – 136 найменувань.

У середньому на студента припадає 90 книг. За 2016 рік фонд бібліотеки поповнився на 540 примірників друкованих видань.

Студенти вільно користуються наявним фондом через абонементи і читальні зали бібліотек та кафедр академії.

Значну роль в інформаційному забезпеченні діяльності академії відіграє Інтернет і електронна пошта.

Для поліпшення практичної підготовки студентів у навчальному процесі використовується аудіо- і відеоапаратура, створено банк інформаційно-методичного забезпечення фахових дисциплін. Відеотека кафедр налічує значну кількість навчальних фільмів, додаткового матеріалу. До потреб викладачів і студентів академії - мультимедійне обладнання, що дозволяє використовувати освітньо-інформаційні технології в навчально-виховному процесі.

Забезпеченість студентів підручниками з усіх навчальних дисциплін є повною при нормі один примірник на три студенти.

Навчальний заклад підключений до мережі ІНТЕРНЕТ. Має розгалужену систему (120 точок), зона WI-FI охоплює територію читальної зали бібліотеки, гуртожиток.

Академічна інформаційна система відповідає ресурсам внутрішнім і зовнішнім, баз даних та інформаційним системам згідно з освітніми та науковими інтересами.

5.3. Відомості про матеріально-технічну базу

Для реалізації освітньої програми академія має матеріально-технічну базу, що забезпечує проведення всіх видів дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки, лабораторної, практичної та науково-

дослідної роботи студентів, які передбачені навчальним планом ЗВО і відповідають діючим санітарним, протипожежним правилам і нормам.

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради розташований у місті Харкові на території Червонозаводського району, займає загальну площу 1,9316 га. Має два навчальні корпуси, загальна навчальна площа яких складає 10110,6 кв.м. та спортивна зона – 3000 кв.м. Таким чином, нині на одного студента припадає 10,23 кв.м. навчальної площі, що відповідає нормативам та вимогам Акредитаційної комісії Міністерства освіти і науки України.

Навчальний заклад має міцну навчально-матеріальну базу. Навчально-виховний процес забезпечують 194 навчальних приміщення, з них: 154 аудиторії для групових занять, 40 аудиторій для індивідуальних занять музикою, хоровий клас, конференц-зала, навчально-науковий центр. У розпорядженні студентів бібліотека з двома абонементомами, 2 читальні зали, 3 книгосховища. Бібліотека академії нараховує понад 175 тисяч примірників наукової, методичної, художньої літератури, має достатню кількість періодичних фахових видань. Академія має 4 спортивних та актову залу, 1 тренажерний та 2 зали для занять ритмікою і хореографією, 2 гімнастичні зали, 2 зали для занять з аеробіки, 3 спортмайданчики, 2 спортивно-оздоровчих комплекси з необхідним обладнанням, медпункт. Навчальні заняття забезпечені необхідною кількістю інвентарю та спортивного обладнання.

В академії є всі необхідні умови для інформатизації навчального процесу: створено комп'ютерний центр з мережевим обладнанням і доступом до INTERNET, як у навчальних кабінетах, бібліотеках, так і гуртожитку. Студенти і викладачі користуються INTERNET безкоштовно.

Академія має їдальню та буфет, які знаходяться на балансі навчального закладу. Студенти стовідсотково забезпечені місцями для проживання гуртожитку, соціально-побутові умови відповідають усім санітарним нормам проживання у гуртожитку. На кожному поверсі є

кімнати, де можна проводити самопідготовку, вечори, зустрічі, лекції тощо. Соціально-побутове забезпечення надає необхідні умови проживання мешканцям гуртожитку.

Академія має забезпеченість навчального процесу обладнанням, приладами, інструментами та матеріалами, відповідно до вимог робочих навчальних планів і програм навчальних дисциплін.

Для проведення занять зі студентами використовується сучасна навчально-матеріальна база: лекційні аудиторії з сучасним устаткуванням, комп'ютерні класи, спортивна база. Спортивний майданчик включає бігові доріжки на 60 м, 100 м, 500 м, 1000 м, ями для стрибків у висоту і довжину, зони для метання, майданчики для ігор з баскетболу, волейболу, футболу, гандболу. В навчальному корпусі сконструйовано 7 спортивних залів: зала спортивних ігор, тренажерний зал, 2 гімнастичні зали, 2 зали ритміки та хореографії, де проводяться навчальні заняття з гімнастики, атлетизму, аеробіки, спортивних ігор та змагання з різних видів спорту. Навчальні заняття забезпечені необхідною кількістю інвентарю та спортивного обладнання.

Під час проходження всіх видів педагогічної практики академія використовує навчальні площі, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення шкіл і дошкільних закладів міста, відповідно до договорів про співпрацю.

Отже, матеріально-технічне забезпечення навчального процесу відповідає вимогам навчальних планів і програм підготовки фахівців із зазначеної спеціальності.

6. НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОСВОЄННЯ ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ОП

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» оцінка якості засвоєння студентами освітніх програм передбачає поточний контроль успішності, проміжну і державну підсумкову атестацію студентів.

Конкретні форми та процедура поточного контролю і проміжної атестації знань регламентується Положенням про проведення поточного контролю успішності та проміжної атестації студентів КЗ «ХГПА» ХОР.

Атестація студентів на відповідність їх персональних досягнень поетапним вимогам ОП освітньо-професійною програмою Середня освіта (Англійська мова) створено фонд оцінних засобів для проведення поточного контролю успішності та проміжної атестації, що вміщує: контрольні запитання та типові завдання для практичних занять, контрольних робіт, колоквиумів, заліків та іспитів; тести і комп'ютерні тестувальні програми; приблизну тематику курсових робіт/ проектів, рефератів тощо, а також інші форми контролю, що дозволяють оцінити ступінь сформованості компетенцій студентів.

Основними принципами і підходами до контролю знань студентів визначено:

- проведення різноманітних видів контролю протягом семестру: поточного, модульного і підсумкового;
- гласність у проведенні підсумків міжсесійного контролю знань в академічних групах і на потоках студентів.

Система контролю спрямована на: тематичний аналіз результатів навчання, перевірку якості викладання.

Державна підсумкова атестація складається з державного підсумкового іспиту та захисту випускної кваліфікаційної роботи (магістерська робота).

Вимоги до змісту, обсягу і структури магістерської роботи регламентуються Положенням про випускну кваліфікаційну роботу

випускників КЗ «ХГПА» ХОР, вимоги до державного підсумкового іспиту визначаються Положенням про підсумкову державну атестацію випускників.

Підсумкова атестація випускника є обов'язковою і здійснюється після засвоєння основної освітньої програми в повному обсязі.

Державна атестація здійснюється державною екзаменаційною комісією після завершення навчання і повного виконання навчального плану вищого навчального закладу. Державна атестація проводиться у формі захисту магістерської роботи.

Магістерська робота – це кваліфікаційна наукова робота навчально-дослідного характеру.

Мета виконання роботи – обрати тему наукового дослідження, оцінити її актуальність, розробити задачі, методи та організацію дослідження, зробити теоретичні та практичні висновки.

Завдання: вміти визначити та обґрунтувати тему та задачі магістерської роботи; скласти літературний огляд на основі аналізу літературних джерел та нормативних документів; дібрати методи дослідження; визначити організацію дослідження та добір досліджуваних; провести статистичну обробку цифрового матеріалу; обґрунтувати отримані дані та зробити висновки.

Магістр мусить знати: як вибрати та обґрунтувати тему дослідження; як проаналізувати літературні джерела та нормативні документи; як дібрати методи дослідження, залежно від завдань роботи; як організувати експериментальну частину дослідження; як провести статистичну обробку результатів дослідження; як *узагальнити* отримані дані та зробити висновки.

Магістр мусить вміти: обґрунтувати тему дослідження; скласти літературний огляд; *практично використати* обрані методи дослідження; провести статистичну обробку результатів; зробити висновки.

На державну атестацію студента виносяться блоки змістовних модулів – ПП.06, ПП.07, ППВ.12.

7. ІНШІ НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНІ ДОКУМЕНТИ ТА МАТЕРІАЛИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

В Академії відповідно до вимог стандартів якості сформована і періодично переглядається політика в галузі якості, що гарантує якість надаваних освітніх послуг і науково-дослідних розробок.

Для забезпечення якості підготовки студентів передбачено:

- вдосконалення освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська мова), що включає моніторинг і оновлення освітньої програми в міру необхідності;
- забезпечення компетентності викладацького складу, в тому числі за рахунок регулярного підвищення кваліфікації викладачів у різних формах;
- участь студентів і викладачів у професійно орієнтованих науково-практичних конференціях та конкурсах;
- систематичне оцінювання якості підготовки студентів за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Англійська мова);
- проведення моніторингу задоволеності студентів якістю освітнього процесу у ЗВО;
- самообстеження за узгодженими критеріями для оцінки діяльності (стратегії);
- отримання зовнішньої оцінки якості реалізації ОП (обліку та аналізу думок роботодавців, випускників вузу та інших суб'єктів освітнього процесу).

Нормативно-методичні документи, що забезпечують якість підготовки студентів освітньо-професійної програми Середня освіта (Англійська мова)

- Положення про організацію освітнього процесу.
- Положення про педагогічний контроль навчального процесу.
- Положення про підсумкову державну атестацію випускників.
- Положення про методичну роботу.

- Положення про науково-дослідну роботу.
- Положення про магістратуру.
- Положення про самостійну роботу студента.

8. РЕГЛАМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРІОДИЧНЕ ОНОВЛЕННЯ ОП ВО ЗАГАЛОМ І СКЛАДОВОЇ ЇЇ ДОКУМЕНТІВ

Зміни та доповнення, що вносяться до структури, утримання і компоненти ОП розглядаються на Науково-методичній раді Академії за поданням Вченої ради Академії, затверджуються ректором академії після схвалення Вченою радою.

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

Цілі засвоєння дисципліни. Цілями освоєння дисципліни «Філософія освіти» є сприяння становленню професійної компетентності магістра в галузі освіти через формування такого цілісного уявлення про філософію та історію освіти, яке через різноманіття запропонованих у цій сфері соціокультурного досвіду освітніх практик і дискурсів єдино дозволяє сформувати гуманістично і евристично орієнтовану самосвідомість майбутнього педагога в умовах правового та демократичного суспільства. Досягненню зазначених цілей сприяє структура і логіка даного курсу, що припускає історико-генетичний і імерсивні підходи до подачі і викладу і засвоєнню учнями навчального матеріалу. Виховними цілями освоєння даної дисципліни є формування потреби в самоосвіті в галузі філософії та історії освіти, а також культивування потреби самостійного судження.

Місце дисципліни в структурі ООП ВПО Дисципліна «Філософія освіти» належить до базової частини (загальнопрофесійної) частини професійного циклу Б.3 ООП магістра. Осмислення і подальше застосування систематичної педагогіки неможливо без досягнення попередніх культурно-історичних освітніх парадигм з їх евристичним потенціалом, без уявлення про різноманіття форм освітнього дискурсу, без знання ключових персоналій, які відіграли свою роль у становленні та розвитку сучасної освіти та педагогічної науки зокрема. У результаті освоєння попередніх дисциплін, а саме «Філософії» і «Історії», студент для освоєння дисципліни «Філософія освіти» повинен: *знати:*

- основні розділи та напрямки філософії, методи і прийоми філософського аналізу проблем;
- основні закономірності історичного процесу, етапи історичного розвитку України в історії людства і в сучасному світі;

вміти:

- самостійно аналізувати філософську, соціально-політичну та наукову літературу;
- володіти навичками писемного аргументованого викладу власної точки зору;
- навичками публічної промови, аргументації, ведення дискусії і полеміки, практичного аналізу логіки різних видів міркувань; навичками критичного сприйняття інформації.

Для вивчення цієї навчальної дисципліни необхідні такі знання, вміння та навички, сформовані попередніми дисциплінами:

З курсу «Філософії»: *Знання:* методологічні основи наукового пізнання. *Уміння:* розуміти принципи організації наукового дослідження, способи досягнення та побудови наукового знання. *Навички:* володіти моральними нормами і основами моральної поведінки.

З курсу «Історія»: *Знання:* закони історичного та суспільного розвитку. *Уміння:* аналізувати закономірності і логіку історичного процесу. *Навички:* володіти історичним методом і застосовувати його до оцінки та аналізу соціокультурних явищ.

Перелік подальших навчальних дисциплін, для яких необхідні знання, вміння і навички, сформовані даною навчальною дисципліною: Загальна і професійна педагогіка; Методика виховної роботи; Педагогічні технології. Компетенції студента, сформовані в результаті засвоєння дисципліни. По закінченні вивчення курсу студент повинен:

Знати: роль і значення національних і культурно-історичних факторів в освіті та вихованні;

усвідомлювати культурні цінності, розуміти роль культури в життєдіяльності людини (ОК-1);

основні культурно-історичні освітні парадигми і системи в їх становленні та розвитку;

генезис і основні етапи розвитку педагогічної науки; провідні напрямки філософії освіти як самостійної наукової дисципліни

Вміти: використовувати концепції та моделі освітніх систем в світовій та вітчизняній практиці (ПК-10)

Володіти / бути в змозі продемонструвати: досвідом аналізу та експлікації соціокультурних та філософських підстав провідних освітніх парадигм і систем минулого; способами освоєння і передачі культурного досвіду.

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Мета і завдання навчальної дисципліни: сформувати у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників.

Предмет навчальної дисципліни: способи захисту людей та матеріальних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій в умовах мирного та воєнного часу.

Основний зміст дисципліни: моніторинг і сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій, планування з питань цивільного захисту, методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж і противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання, прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження, оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій, забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту, спеціальна функція у сфері цивільного захисту.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мусять:

Знати: про організацію цивільної оборони в сучасних умовах; основні положення міжнародного права з питань захисту людей; закон і положення

про цивільну оборону України; про організацію цивільної оборони на об'єктах господарської діяльності; принципи захисту населення і територій у разі загрози та виникнення надзвичайних ситуацій.

Уміти: визначати різні види надзвичайних ситуацій; застосовувати засоби індивідуального захисту і діяти у надзвичайних ситуаціях; організувати проведення рятування та інших невідкладних дій в районах лиха та осередках ураження; надавати першу медичну допомогу.

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

Мета і завдання навчальної дисципліни: сформувати у студентів систему знань про організацію, зміст, принципи та методи управління системою національної освіти різних рівнів та ознайомити їх про основи охорони праці в галузі корекційної освіти; ознайомити майбутніх учителів початкових класів із системою загальних принципів побудови освіти в Україні.

Предмет навчальної дисципліни: школознавство як галузь педагогічної науки, що має своєю метою дослідження змісту і методів управління шкільною справою, розкриття особливостей системи керівництва школою, організації її роботи; *охорона праці* робітників (працівників) з інвалідністю як галузь корекційно-реабілітаційної науки та практики.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мусять:

Знати: Основні поняття та принципи управління освітою, функції та структуру системи освіти в Україні, принципи керівництва навчально-виховною роботою школи, особливості внутрішкільного контролю, основні форми методичної роботи в школі, основні поняття передового педагогічного досвіду.

Уміти: планувати внутрішкільну роботу (перспективне планування, річне планування, поточне планування); застосовувати різні види та методи внутрішкільного контролю; застосовувати різні види та методи поширення

передового педагогічного досвіду та наукової організації педагогічної праці; застосовувати нормативно-правові документи діяльності закладів освіти у поточній роботі.

МЕТОДОЛОГІЯ ІНШОМОВНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Лінгвістика ХХІ століття визначається виникненням, розвитком та становленням нових галузей, течій та напрямів, що є результатом впливу інших галузей знань (філософії, соціології, політології, прагматики, когнітології, теорії комунікації, культурології, психології, теорії впливу, тощо). Зміна дослідницьких парадигм у лінгвістиці супроводжується прийняттям нової методології дослідження.

Метою дисципліни «Методологія іншомовних лінгвістичних досліджень» є вивчення і засвоєння постулатів методології іншомовних лінгвістичних досліджень, ключових понять лінгвометодології, основних методів дослідження іноземної мови, що притаманні дослідницькому здобутку на різних етапах розвитку і становлення лінгвістики. Дисципліна «Методологія іншомовних лінгвістичних досліджень» сприяє формуванню системності знань щодо історії та сучасного стану методології лінгвістики, реалізації теоретичного та практичного використання різноманітних методів і прийомів лінгвістичного дослідження, і націлена на підвищення готовності магістрантів до науково обґрунтованого вирішення лінгвістичних завдань у дослідницькій і педагогічній діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни «Методологія іншомовних лінгвістичних досліджень» є:

- поглибити знання щодо понятійного апарату лінгвістики, її історії, теорії та методології;
- розширити кругозір магістрантів у сфері новітніх здобутків зарубіжних лінгвістів;

- сформуванати поглибленні теоретичні уявлення про місце лінгвістичної методології в галузевій структурі лінгвістичної науки в цілому;
- систематизувати необхідні знання про методи лінгвістичного аналізу;
- удосконалити практичну і теоретичну підготовку з англійської мови за рахунок оволодіння необхідними теоретичними знаннями про основні напрями досліджень у царині зарубіжної лінгвістики, зокрема у таких галузях як комунікативна лінгвістика, прагмалінгвістика, когнітивна лінгвістика, дискурсивна лінгвістика, психолінгвістика, соціолінгвістики, гендерна лінгвістика, лінгвокультурологія;
- сформуванати професійну лінгвістичну компетенцію.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- основні терміни і поняття таких дисциплін, як порівняльне і типологічне мовознавство, загальне мовознавство, теорія й історія мовознавства;
- матеріал курсу, основні положення та наукові концепції у галузі лінгвістичної методології, принципи і методи лінгвістичного аналізу, мати уявлення про історію, сучасний стан і перспективи лінгвістичних досліджень;
- структуру, витоки та логічні принципи лінгвістичної методології;
- результати і можливості використання комп'ютерно-інформаційних технологій у лінгвістичних дослідженнях;
- принципи та критерії науковості лінгвістичного знання;

вміти:

- практично застосовувати базові навички добірки й аналізу мовних фактів з використанням традиційних лінгвістичних методів і сучасних інформаційних технологій;

- використовувати основні методи, способи і засоби отримання, зберігання й обробки інформації, а також працювати з інформацією у глобальних комп'ютерних мережах;

- репрезентувати і застосовувати поглиблені знання у галузі теорії й історії лінгвістики у власній науково-дослідницькій діяльності;

- проводити під науковим керівництвом дослідження за допомогою сучасних лінгвістичних методів з формулюванням аргументованих умовиводів і висновків, брати участь у наукових дискусіях, готувати наукові публікації;

- ефективно репрезентувати результати власного лінгвістичного дослідження (в усних доповідях з використанням програми PowerPoint та її аналогів);

- вільно володіти англійською мовою (її літературними нормами, основами ділового спілкування, бути обізнаним з основами наукового стилю), термінологією лінгвістики;

- працювати з електронними базами даних з мовленнєвої, текстової, лексикографічної інформації (національними корпусами іноземних мов, електронними версіями архівів і бібліотек, електронними підручниками з англійської мови тощо);

- вміти організовувати і проводити лінгвістичний експеримент;

- самостійно досліджувати мовленнєвий матеріал, проводити кваліфікований аналіз, коментування, реферування і узагальнювати результати наукових досліджень науковців з використанням сучасних методів та методології зарубіжного досвіду у галузі лінгвістичних вчень.

- володіти компетенціями:

- I. Загальнокультурні компетенції:

- здатність удосконалювати і розвивати власний інтелектуальний і загальнокультурний рівень;

- готовність до толерантного сприйняття соціальних і культурних відмінностей, поважного та бережливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій країни, мова якої вивчається;

- здатність розуміти значення культури як форми людського існування і послуговуватися у власній діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співпраці.

II. Загальнонаукові компетенції:

- здатність логічно правильно, аргументовано, обґрунтовано, чітко і ясно будувати усне та письмове мовлення;

- володіння необхідним обсягом знань фундаментальних наук для освоєння дисципліни.

III. Соціально-особистісні компетенції:

- володіння культурою мислення;
- здатність до сприйняття, аналізу й узагальнення інформації;
- здатність до постановки мети, вибору шляхів її досягнення, наполегливість у зазначеному процесі;

- здатність створювати власні ідеї (бути креативним), адаптуватися до нових ситуацій, усвідомлювати накопичений досвід, аналізувати власні можливості;

- відповідальність за результати виконуваної роботи.

IV. Інструментальні компетенції:

- володіння навичками пошуку, вибору та управління інформацією;

- здатність самостійно набувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання ті вміння;

- володіння дослідницькими навички.

IV. Професійні компетенції:

загально-професійні:

- здатність до самостійного ознайомлення з новими методами дослідження, зміни наукового профілю;

- володіння основами мовленнєвої професійної культури;
- володіння навичками підготовки наукових оглядів, анотацій, написанню рефератів і бібліографій відповідно до тематики наукових досліджень, прийомами бібліографічного опису, знаннями основних бібліографічних джерел та пошукових систем;

- володіння навичками участі у наукових дискусіях, виступу з повідомленнями або доповідями, усної, письмової, віртуальної репрезентації матеріалів власних досліджень;

- володіння загальними (філософськими), загальнонауковими методами дослідження;

спеціалізовано-професійні:

- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі лінгвістики, системи методологічних принципів і методичних прийомів лінгвістичного дослідження;

- здатність до самостійного поповнення, критичного аналізу і застосування теоретичних і практичних знань у сфері лінгвістики для власних наукових досліджень;

- здатність під науковим керівництвом проводити дослідження у вузькій галузі лінгвістичного знання з аргументуванням висновків;

- здатність до проведення навчальних занять і позакласної роботи з англійської мови;

- уміння готувати навчально-методичні матеріали з використанням сучасних лінгвістичних методів для проведення занять і позакласних заходів;

- готовність до поширення і популяризації лінгвістичних знань;

- комунікативна компетенція, що репрезентує рівень володіння англійської мови та її стилями в різних формах;

- лінгвістична компетенція як показник обізнаності з понятійним апаратом сучасної лінгвістичної парадигми;

- соціолінгвістична компетенція полягає в умінні вільно спілкуватися з носіями мови;

- соціокультурна компетенція, що передбачає володіння знаннями про національно-культурні особливості англомовних країн;
- дискурсивна компетенція, що актуалізує уміння володіти стратегіями і тактиками;
- лінгвокраїнознавча компетенція, що передбачає знання культури, історії, традицій та звичаїв країни, мова якої вивчається, та їх безпосередній зв'язок з мовою.

ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Мета навчальної дисципліни: дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання студентів і розробка на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованого спеціаліста.

Основний зміст дисципліни: Загальні основи педагогіки вищої школи; предмет і завдання педагогіки вищої школи; основи формування педагогічної системи ЗВО: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі; методологічне підґрунтя педагогіки вищої школи; методика і методи педагогічного дослідження; педагогічний процес у вищій школі; теорія і практика освіти; Болонський процес і освіта в Україні; дидактика вищої школи; поняття дидактики вищої школи; дидактичні системи та дидактичні технології у вищій школі; види і стилі навчання; зміст освіти у вищих навчальних закладах; закони та закономірності навчання; принципи навчання.

Предмет навчальної дисципліни: навчально-виховний процес та процес професійної підготовки спеціаліста, культурної еліти сучасного суспільства; вивчення закономірних зв'язків, які існують між розвитком, вихованням та навчанням у ЗВО; розробка на цій основі методологічних, теоретичних і методичних проблем становлення сучасного висококваліфікованого спеціаліста у будь-якій галузі матеріального чи духовного виробництва.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни студенти мусять знати: сучасні філософські засади педагогічної діяльності; методи науково-педагогічних досліджень у вищій школі; сутність, структуру та особливості процесу навчання у вищій школі; сучасні моделі, організаційно-методичні форми навчання студентів; базові цінності орієнтації педагога;

Уміти: визначати, планувати структуру змісту навчального заняття; самостійно проводити лекційні, семінарсько-практичні заняття; організовувати спілкування зі студентами; застосовувати методи науково-педагогічного дослідження.

Мета і завдання навчальної дисципліни: оволодіти знаннями в галузі теорії та практики психології вищої школи, набути психологічні компетенції для результативної педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі; опанувати знаннями про психологічні особливості професійного становлення особистості студента та викладача у вищій школі.

Основний зміст дисципліни: психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи; загальна психологічна характеристика студентського віку; професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою; психологія студентської групи; психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі; психологічний аналіз учіння студентів; психологія педагогічної взаємодії викладача зі студентами; психологія особистості та діяльності викладача вищої школи.

Предмет навчальної дисципліни: особистість викладача та студента в їхній розвивальній педагогічній взаємодії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мусять *знати:* історію становлення психології вищої школи, її дослідників, основні категорії та міждисциплінарні зв'язки психології вищої школи; психологічні особливості учіння студентів; етапи розвитку студентської групи та психологічні особливості формування студентського колективу; психологічні основи науково-педагогічної діяльності викладачів; особливості становлення особистості майбутнього викладача.

Уміти: використовувати в навчальному процесі знання фундаментальних основ та сучасних досліджень з психології вищої школи; проводити психологічний аналіз педагогічних явищ і процесів; на основі психологічних знань і, враховуючи індивідуально-психологічні особливості студентів, обирати найбільш оптимальні способи взаємодії у навчально-виховному процесі; забезпечувати стимулювання навчальної діяльності студентів; порівнювати й узагальнювати психологічні явища, що породжуються умовами навчально-виховного процесу.

ПРАКТИКА УСНОГО ТА ПИСЕМНОГО АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» є формування у майбутніх учителів професійно-орієнтованої міжкультурної англомовної комунікативної компетентності.

Міжкультурна англомовна комунікативна компетентність формується як комплексна система, яка вміщує мовленнєву, лінгвосоціокультурну, мовну та навчально-стратегічну компетентності, які, разом з професійно-орієнтованою компетентністю, складають предметну частину змісту навчання «Практики усного та писемного мовлення» та визначають завдання курсу.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» є:

- розвиток мовної компетентності;
- розвиток та вдосконалення навичок та вмінь професійно-орієнтованого читання оригінальних текстів різних функціональних стилів та жанрів: фахової літератури, професійно-орієнтованих наукових статей, монографій, художніх та публіцистичних творів;

- розвиток навичок та вмінь професійно-орієнтованого аудіювання та адекватного реагування на значні обсяги інформації, різноманітної за змістом та напрямом;

- вдосконалення навичок та вмінь володіння різними функціональними різновидами професійно-орієнтованого монологічного та діалогічного мовлення: розпитування, обмін думками та інформацією, передача змісту прочитаного або прослуханого тексту, опис, розповідь, інтерпретація, доповідь, коментар та критичний літературно-філологічний аналіз текстів;

- розвиток навичок та вмінь професійно-орієнтованого писемного мовлення в таких його видах як: твори, нариси, огляди, анотації, доповіді, наукові статті;

- вдосконалення професійно-орієнтованих навичок та вмінь: виправляти помилки в усному та писемному мовленні, готувати та проводити фрагменти уроку, складати вправи, добирати тексти для аудіювання тощо.

- вдосконалення соціокультурної компетентності на матеріалі реалій побуту та культури рідної країни в порівнянні з країнами, мова яких вивчається;

- вдосконалення професійно-орієнтованої навчально-стратегічної компетентності шляхом розвитку навичок та вмінь самонавчання.

Випускники освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» повинні *знати*: синтаксичні, семантичні та фонетичні правила і закономірності англійської мови; лексичний мінімум та граматичний матеріал в межах тематики курсів; особливості використання лексики в різних стилях мовлення з врахуванням відмінностей між британським та американським варіантами англійської мови; основи лексико-стилістичного аналізу; граматичні конструкції та особливості їх використання в сучасній англійській мові.

Випускники освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» повинні виявити *вміння*:

- розуміти різноманітні складні тексти великого обсягу і розкривати імпліцитну інформацію, що міститься в них;
- висловлюватися в усній та письмовій формі вільно і спонтанно, на побутові, суспільно-політичні, науково-педагогічні теми з використанням необхідних стилістичних засобів мови, не відчуваючи браку мовних засобів для вираження думки;
- ефективно і гнучко використовувати іноземну мову в різноманітних ситуаціях соціального, навчально-академічного, професійного та міжкультурного спілкування;
- висловлюватися в усній та письмовій формі з необхідним ступенем деталізованості й тематичної складності, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності.

Мовленнєва компетентність

Читання

1. Читати тексти великого обсягу (500 сторінок на семестр – синтетичне читання, 2000 слів – контрольне читання).
2. Розрізняти в текстах об'єктивно та суб'єктивно надану інформацію.
3. Читати та тлумачити різноманітні графічні дані (секторні діаграми, схеми інформаційних потоків, діаграми у вигляді стовпців, тощо).
4. Розпізнавати відтінки значень та читати “між рядків”.
5. Оцінювати зміст та глибину авторських тлумачень.

Аудіювання

1. Сприймати на слух і адекватно реагувати на значні обсяги інформації, різноманітної за змістом та напрямом (лекції, дискусії, дебати, телевізійні та радіопрोगрами, академічні та професійні презентації), яка подається в стандартній та діалектній вимовах різних варіантів англійської мови (тривалість звучання 5-7 хвилин).

2. Розуміти розширену промову, навіть якщо вона чітко не структурується, а зв'язки виявляються лише імпліцитно.

3. Розпізнавати в аудіо- та відеотекстах велику кількість ідіом, розмовних одиниць, сленгу, ураховуючи зміни реєстру.

4. Вилучати імпліцитну інформацію за допомогою еліптичної інформації через логічні висновки.

Говоріння

1. Спілкуватися та висловлюватися вільно та спонтанно на різноманітні теми, в тому числі професійні, протягом 6-7 хвилин (монологічне мовлення) та 8-10 хвилин (діалогічне мовлення).

2. Ефективно та гнучко використовувати англійську мову у різноманітних життєвих ситуаціях з метою чіткого висловлювання почуттів широкого емоційного діапазону, алюзій та гумору;

3. Слідкувати за спілкуванням інших учасників дискусії на абстрактні, складні та незнайомі теми та брати в ньому участь.

4. Переконаливо відстоювати свою точку зору на формальне твердження, вільно, спонтанно та адекватно реагуючи на всі можливі запитання, контрдокази, коментарі та зауваження.

Письмо та писемне мовлення

1. Ясно і чітко висловлюватись при написанні статей, ґрунтовних доповідей (до 350 слів), резюме (до 200 слів), рецензій (до 300 слів), офіційних листів (до 300 слів), рефератів та проектів за загальними та професійними темами.

2. Надавати узагальнений коментар до діаграм, таблиць, статистичних даних тощо.

3. Робити посилання на джерела інформації в тексті.

4. Складати бібліографію згідно діючого формату.

5. Компонувати матеріали своїх досліджень згідно встановленої схеми (заголовок, зміст, заява теми наукового дослідження, огляд літератури за темою дослідження, план дослідження, використані засоби наукового

аналізу, результати дослідження, обговорення та висновки, бібліографія та додатки).

6. Письмово складати різні типи наукових проектів.

Лінгвосоціокультурна компетентність

1. Користуватися мовою, усвідомлюючи її природу і розуміючи іноземну та рідну культуру, пов'язуючи їх з майбутньою професійною діяльністю.

2. Розуміти можливу різницю між рідною та іншими культурами та розвивати позитивне сприйняття інших культур, долаючи соціокультурні відмінності та створюючи дидактико- методичну умову для культурної рефлексії, яка сприятиме визначенню студентом свого місця у спектрі культур та осягненню загальнолюдських цінностей.

Навчально-стратегічна компетентність

Навчальна компетентність

Студенти повинні володіти уміннями, які забезпечують їм можливість ефективно вчитися, оволодівати змістом навчального предмета.

Інтелектуальні вміння:

- спостерігати за мовними явищами у мові, що вивчається, зіставляти їх з явищами у рідній мові;
- здійснювати пошук і виокремлювати необхідну / значущу / ключову інформацію відповідно до певної навчальної задачі;
- передбачати, прогнозувати, узагальнювати отриману інформацію, оцінювати прослухане / прочитане;
- класифікувати, систематизувати отриману інформацію у відповідності до поставленої задачі;
- складати план, тези;
- формулювати (усно і на письмі) основну ідею повідомлення;
- підготовлювати і робити розгорнуті повідомлення / доповіді.

Організаційні вміння:

- працювати в різних режимах – індивідуально, в парах, у групі;

- працювати з довідковою літературою;
- використовувати технічні засоби і сучасні технології;
- укладати таблиці, схеми, фіксувати інформацію у вигляді плану, конспекту;
- контролювати свої дії і дії інших учасників спілкування, об'єктивно оцінювати ці дії.

Стратегічна компетентність

Студенти повинні мати здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань, в тому числі здогадку (лінгвістичну, контекстуальну), а також володіти засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Метою викладання навчальної дисципліни «Інноваційні підходи до викладання іноземної мови у вищій школі» є забезпечити основи методичної підготовки студентів до реалізації професійних функцій викладача іноземної мови (ІМ), а саме:

- навчання іноземної мови: формування у студентів іншомовної комунікативної компетенції, виховання, освіта й розвиток студентів засобами іноземної мови на занятті та в позааудиторній роботі (гурткова і клубна робота секцій за інтересами, проблемні групи тощо);
- науково-методичної та організаційно-методичної роботи з упровадження у навчальний процес інноваційних технологій навчання іноземних мов;
- навчально-методичної роботи, в тому числі з вивчення, узагальнення та розповсюдження нових методів та підходів навчання іноземних мов.

Перед курсом «Інноваційні підходи до викладання іноземної мови у вищій школі» ставляться такі *завдання*:

- створити у студентів широку теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання ІМ як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку, яка включає, крім методичних знань, також знання із суміжних з методикою наук психолого-педагогічного й філологічного циклів, і на цій основі сформувавши уявлення про зміст і структуру інноваційної педагогічної діяльності викладача;

- ознайомити студентів з найбільш відомими інноваційними підходами, системами і методами, формами та засобами навчання ІМ у вищій школі, а також сформувавши у них основи умінь творчо застосовувати свої знання на практиці з урахуванням конкретних умов;

- на базі одержаних теоретичних знань розвивати у студентів інноваційне мислення, яке допоможе майбутнім викладачам ІМ у вирішенні різноманітних методичних задач, що виникають у навчально-виховному процесі з ІМ у ЗВО;

- сприяти формуванню соціокультурної компетенції майбутнього викладача ІМ;

В результаті опанування дисципліни студент повинні *вміти*:

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, інноваційні методи і прийоми навчання ІМ у вищій школі;

- аналізувати, обирати й творчо використовувати навчально-методичні комплекси з ІМ;

- аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів;

- формувати у студентів мовну, мовленнєву і соціокультурну компетенції;

- використовувати у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції інноваційні методичні технології; оцінювати

рівень сформованості усіх складників іншомовної комунікативної компетенції;

- планувати й реалізовувати різні форми організації інноваційної навчально-виховної діяльності у ЗВО.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- основні поняття, структуру та закономірності інноваційного педагогічного процесу;

- провідні теоретичні концепції світової освітньої інноватики та основні етапи розвитку педагогічних інновацій в Україні;

- нормативно-правове забезпечення інноваційної педагогічної діяльності в Україні;

- суть і загальну характеристику інноваційних технологій навчання ІМ;

- різновиди інноваційних технологій навчання ІМ;

- витоки становлення та розвиток інноваційних педагогічних технологій навчання ІМ;

- сучасні підходи та методи навчання ІМ;

- особливості інноваційної діяльності викладача ІМ;

- відповідність інноваційних технологій специфіці предмету «іноземна мова»;

- використання інноваційних технологій у позааудиторній діяльності з ІМ;

- здійснення контролю й оцінювання іншомовної комунікативної компетенції засобами інформаційно-комунікаційних технологій;

- інноваційні технології в системі організації самостійної діяльності студентів у процесі вивчення ІМ;

КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА АНГЛОМОВНИХ ЛІТЕРАТУР

Мета курсу: сформувати у студентів якомога глибше уявлення про те, як історично складалася англійська література, навчити основним принципам та закономірностям інтерпретації англомовних художніх текстів різних епох і жанрів із урахуванням класичних та сучасних підходів до аналізу мовних одиниць та явищ, розвинути у студентів науково-лінгвістичне мислення, вміння орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації, розуміння природи мовних явищ та процесів, а також здійснити в процесі навчання розвиток особистості студента.

Завданнями курсу є ознайомити студентів із основними науковими поглядами на роди, види і жанри літератури; розвинути у студентів вміння використовувати набуті знання з філологічних дисциплін в аналізі англомовного художнього тексту; розвинути у студентів вміння працювати з науковою лінгвістичною літературою та знаходити інформацію, що може бути використана для аналізу мовних явищ та процесів у викладацькій практиці; набути студентами мовні, літературознавчі та культурологічні знання.

В основу курсу покладено наукові досягнення сучасної лінгвістики у галузі інтерпретації тексту, семантики, категоріальної граматики, лінгвістики тексту, прагматики та когнітивної лінгвістики. Курс базується на знаннях студентами курсів «Історія англійської мови», «Історія світової літератури», «Лексикологія англійської мови», «Стилістика англійської мови» та логічно пов'язаний з ними.

Загальні вимоги до рівня підготовки студентів із курсу «Культурна специфіка англомовних літератур».

Вимоги до знань:

Студент повинен володіти знаннями з курсу «Культурна специфіка англомовних літератур» у межах, що визначені типовою та робочою програмами академії, а саме знати:

- особливості родів, видів і жанрів англomовної літератури;
- основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць і інтерпретації англomовного тексту;
- характерні особливості історичного розвитку та періодизації англійської літератури, її жанри, що формувались у різні історичні періоди, і їхні особливості в соціо-культурному контексті;
- основні методики лінгвістичного аналізу.

Вимоги до навичок і умінь

Студент повинен вміти:

- працювати з науковою лінгвістичною літературою;
- поєднувати теоретичні знання з використанням практичних навичок;
- використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу мовних явищ;
- надавати обґрунтовану інтерпретацію англomовного художнього тексту;
- ілюструвати власну думку конкретними текстовими прикладами;
- давати характеристику творчості англійських письменників та їхніх окремих творів, аналізувати систему жанрів англійської літератури.

Курс розрахований на 120 годин, з них лекції – 10 годин, семінарські заняття – 44 години, самостійна робота студентів – 66 годин, модульний контроль – 2 години.

ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА

Метою викладання навчальної дисципліни «Ділова іноземна мова» є формування у майбутніх учителів високого рівня міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності у сфері ділової комунікації.

Міжкультурна комунікативна іншомовна компетентність формується як комплексна система, яка вміщує лінгвістичну, прагматичну та соціолінгвістичну компетентності, які, разом з професійно-орієнтованою

компетентністю, складають предметну частину змісту навчання «Ділова англійська мова» та визначають завдання курсу.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни

- розвиток та вдосконалення навичок та вмінь володіння студентом діловою іноземною мовою як засобом ділового спілкування на професійному рівні, аналіз економічної ситуації та економічної діяльності в світі, знайомством зі світовим досвідом і досягненнями в галузі економіки, науки та техніки для подальшого використання їх в своїй практичній діяльності;

- виявлення особливостей мовної організації ділового спілкування;
- формування основи культури усної та писемної ділової комунікації;

- удосконалення навички ефективного використання мовних засобів у відповідних ситуаціях ділового спілкування;

- формування основи мовного етикету ділового спілкування;
- вдосконалення професійно-орієнтованої, навчально-стратегічної компетентності шляхом розвитку навичок та вмінь самонавчання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- функціональну лексику ділової англійської мови тематики, що вивчається протягом семестру;

- граматичний матеріал в обсязі, передбаченому програмою курсу;
- основні принципи, методи та лінгвістичні особливості анотування та реферування текстів;

- принципи складання у письмовій формі основних ділових паперів та листів;

- іншомовні особливості ділового листування: лексика, граматики, синтаксис, діловий етикет, культурологічний аспект та принципи складання ділових паперів.

уміти:

- аналізувати робочі ситуації та обмінюватися досвідом із основних аспектів фаху англійською мовою, проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру, що має на меті досягнення порозуміння;
- перекладати з англійської та на англійську мову переговори, наради, ділові зустрічі та виступи з використанням функціональної лексики за фахом;
- робити аналітичне опрацювання іншомовних джерел із метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності, реферувати та анотувати англійськомовні джерела за фахом, працювати з інформацією та обробляти інформацію;
- вести ділове листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання, складати звіти, листи та інші ділові папери;
- здійснювати ефективне слухання повідомлень на іноземній мові.

Лінгвістична компетентність - коректування, уніфікація та розвиток системи базових мовних знань з фонетики, граматики й лексики іноземної мови; розвиток умінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання, письмо) у межах загальнонавчальної та загально-економічної мови.

Прагматична компетентність – уміння користуватися мовою для досягнення певних функціональних цілей в залежності від особливостей соціальної й професійної взаємодії: від ситуації, статусу співрозмовників й адресата мови й інших факторів, що стосуються прагматики ділового спілкування.

Соціолінгвістична компетентність – вміння обирати мовні форми, використовувати й перетворювати їх відповідно до низки екстралінгвістичних факторів (конкретних індивідів, які застосовують певні мовні одиниці у професійній сфері).

Професійно-орієнтована компетентність – здатність ставити й вирішувати прикладні завдання на іноземній мові відповідно до сучасних професійних вимог.

Навчально-стратегічна компетентність

Навчальна компетентність

Студенти повинні володіти уміннями, які забезпечують їм можливість ефективно вчитися, оволодівати змістом навчального предмета.

Інтелектуальні вміння:

- спостерігати за мовними явищами у мові, що вивчається, зіставляти їх з явищами у рідній мові;
- здійснювати пошук і виокремлювати необхідну / значущу / ключову інформацію відповідно до певної навчальної задачі;
- передбачати, прогнозувати, узагальнювати отриману інформацію, оцінювати прослухане / прочитане;
- класифікувати, систематизувати отриману інформацію у відповідності до поставленої задачі;
- складати план, тези;
- формулювати (усно і на письмі) основну ідею повідомлення;
- підготовлювати і робити розгорнуті повідомлення / доповіді.

Організаційні вміння:

- працювати в різних режимах – індивідуально, в парах, у групі;
- працювати з довідковою літературою;
- використовувати технічні засоби і сучасні технології;
- укладати таблиці, схеми, фіксувати інформацію у вигляді плану, конспекту;
- контролювати свої дії і дії інших учасників спілкування, об'єктивно оцінювати ці дії.

Стратегічна компетентність

Студенти повинні мати здатність обирати ефективні стратегії для вирішення комунікативних завдань, в тому числі здогадку (лінгвістичну,

контекстуальну), а також володіти засобами підтримання комунікації в разі браку мовних знань та мовленнєвого або життєвого досвіду спілкування.

ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА (НІМЕЦЬКА)

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій для забезпечення ефективного спілкування німецькою мовою в академічному та професійному середовищі.

У межах курсу передбачено також досягнення таких *цілей* навчання:

1. сприяти особистісному і соціальному становленню студентів, формувати у них активну життєву позицію в процесі професійного становлення, сприяти формуванню критичного самоусвідомлення;
2. формувати та задовольняти пізнавальні потреби студентів; залучати їх до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних та комунікативні здібностей; розвивати мотиваційну сферу особистості студента, його творчий потенціал;
3. формувати вміння досягати широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того, щоб діяти свідомо і відповідально у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій в аспекті міжнародних зв'язків.

Завдання:

1. Розвивати комунікативні вміння відповідно до професійних потреб, що найбільше забезпечують адекватну мовленнєву поведінку студентів у їх майбутній професійній діяльності.
2. Розвивати здатність студентів ефективно користуватися навчальними можливостями, створеними навчальними ситуаціями.
3. Розвивати навички та вміння на загальному професійному рівні (ведення розмови, аргументація, презентація тощо);
4. Розвивати вміння відтворювати фаховий зміст комунікативними

прийомами зі специфічним фаховим наповненням (порівняння, дефініція, опис, класифікація, пояснення, реферування, посилання на приклади, уточнення, обґрунтування, доказ, судження тощо);

5. Розвивати здатність та вміння співпрацювати у процесі навчання з викладачем та іншими студентами, вміння виконувати навчальні завдання різного типу, застосовувати набуті лінгвістичні, фонові та соціокультурні знання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

1. Граматичні структури, значення граматичних елементів, категорій, процесів, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння текстів в академічній та професійній сферах.

2. Правила німецького синтаксису, щоб мати можливість розпізнавати тексти в академічній та професійній сферах.

3. Мовні форми, мовленнєвий етикет, властиві для офіційних та розмовних реєстрів академічного та професійного мовлення.

4. Діапазон лексичних одиниць, що є необхідним в академічній та професійній сферах.

5. Ритуально-етикетні й вербально-етикетні норми та правила поведінки у ситуаціях ділового міжкультурного спілкування: при зустрічі, знайомстві, звертанні, поздоровленні, запрошенні, подякі, у телефонній розмові, довідковому бюро тощо.

6. Різні аспекти німецькомовної культури та мовної поведінки у професійному середовищі.

Вміти:

I. Професійно орієнтована комунікативна мовленнєва компетенція.
Мовленнєві вміння:

1. Аудіювання: а) розуміти основні ідеї та розпізнавати відповідну інформацію в ході обговорень, бесід, що за темою пов'язані з навчанням та спеціальністю; б) розуміти намір мовця і комунікативні наслідки його висловлювання.

2. Діалогічне мовлення: а) реагувати на основні ідеї та розпізнавати суттєво важливу інформацію під час обговорень, бесід, що за темою пов'язані з навчанням та професією; б) аргументувати судження відносно актуальних тем в академічному та професійному житті; поводитись адекватно у типових світських та професійних ситуаціях.

3. Монологічне мовлення:

а) виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо кола тем академічного та професійного спрямування, продукувати чіткий монолог;

б) користуватися відповідними правилами презентації, мовою жестів (усвідомлення значення фізичної дистанції, розуміння жестикуляції); коментувати; орієнтувати аудиторію щодо загальної побудови виступу.

4. Читання:

а) розуміти автентичні тексти, пов'язані з навчанням та спеціальністю, з підручників, газет, популярних журналів та Інтернетівських джерел;

б) розуміти автентичну ділову кореспонденцію (листи, факси, електронні повідомлення);

5. Письмо:

а) писати зрозумілі тексти різного спрямування, пов'язані з професійною сферою; готувати ділову кореспонденцію;

б) граматично коректно писати резюме, автобіографію.

5 II. Соціокультурна компетенція:

1) аналізувати ситуації міжкультурного спілкування, розуміти поведінку партнера по комунікації та узгоджувати спільні мовні дії;

2) розуміти, як ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються при порівнянні з німецькомовною культурою;

3) застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування у професійному середовищі;

4) належним чином поводити себе й адекватно реагувати у типових професійних ситуаціях повсякденного життя.

ДІАХРОНІЧНА ЛІНГВОСИНЕРГЕТИКА

Діахронічна лінгвосинергетика є новим ракурсом вивчення мовної системи, який допомагає виявити, описати та змодельовати регулятивні процеси самоорганізації на різних рівнях мовної системи. Об'єктом дослідження діахронічної лінгвосинергетики є перехідні явища в мові, мовна система у стані «критичної» її розвитку.

Метою дисципліни «Діахронічна лінгвосинергетика» є формування у студентів осмислення станів становлення, розуміння механізмів внутрішньосистемної реструктуризації з урахуванням зовнішніх факторів, а також сформованість практичних навичок і вмінь аналізувати лінгвістичні феномени з позиції діахронії.

Діахронічна лінгвосинергетика доповнює традиційну історію мови новим ракурсом дослідження мовної системи, а також пропонує новий для традиційної історії мови понятійний інструментарій.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Діахронічна лінгвосинергетика» є

- сформувати у студентів понятійно-категорійний апарат з навчальної дисципліни;
- розкрити питання виникнення протогерманської мови, розгалуження її на давньогерманські діалекти, формування англо-саксонської (давньоанглійської) мови і переростання її у національну англійську мову;
- показати зв'язок історії мови з історією етносу, роль екстралінгвістичних чинників у розвитку мови;
- викласти факти та встановити закономірності розвитку англійської мови;

- пов'язати знання з дисципліни «Діахронічна лінгвосинергетика» з новітніми методиками викладання мови;
- довести студентам, що знання історії англійської мови полегшує розуміння;
- багатьох мовних одиниць, граматичних та фонетичних явищ сучасної англійської мови;
- сформувати у студентів стійкого інтересу до набуття подальших знань та навичок в галузі філології взагалі й англійської філології зокрема.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні *знати*:

- тенденції розвитку англійської мови від доісторичних часів до сьогодення;
- основні риси германських мов, до яких належить англійська;
- граматичну будову англійської мови з еволюційної точки зору;
- орфоепічні стандарти сучасної англійської мови як результат історичного розвитку і взаємодії з французькою у відповідний історичний період;
- історичні залишки у системі іменних частин мови та у системі дієслова;
- принцип орфографії англійської мови як результат багатовікової письмової традиції.
-
- причини змін фонетичної системи, граматичного устрою та лексичного складу мови;

вміти:

- коментувати складні випадки вживання мови з історичної точки зору;
- аналізувати витoki сучасних незрозумілих мовних і мовленнєвих явищ у діахронії;
- пояснювати діалектні розбіжності у сучасній англійській вимові і

орфографії з точки зору лінгвістичної ситуації попередніх етапів розвитку;

- читати, перекладати за допомогою словника і глосарію давньоанглійські і середньоанглійські тексти в оригіналі; аналізувати їх на фонетичному, граматичному і лексичному рівнях; коментувати графіку відповідних історичних періодів;

- читати і перекладати оригінальні тексти доби В. Шекспіра; робити їх аналіз на фонетичному, граматичному і лексичному рівнях; аналізувати стилістичні прийоми і засоби;

- читати, перекладати і аналізувати англомовні тексти американських авторів раннього новоанглійського періоду із зауваженням відхилень від британських лінгвістичних стандартів.

володіти компетенціями:

I. Компетенції соціально-особистісні:

- здатність до системного мислення;
- наполегливість у досягненні мети;
- турбота про якість виконуваної роботи.

II. Загальнонаукові компетенції:

- базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння дисципліни.

III. Інструментальні компетенції:

- навички управління інформацією;
- дослідницькі навички.

IV. Професійні компетенції:

загально-професійні:

- здатність володіти методами дослідження на емпіричному рівні (аналіз науково-методичної літератури, наукове спостереження, узагальнення досвіду викладання, бесіда, анкетування, тестування, дослідне навчання) з метою забезпечення накопичення, фіксації, класифікації та узагальнення вихідного матеріалу для отримання висновків і рекомендацій, важливих для підвищення якості навчального процесу;

- здатність володіти методами дослідження на теоретичному рівні (абстрагування і синтез, порівняння, дедукція та індукція, моделювання) з метою визначення суттєвих зв'язків і закономірностей процесів, установлення подібності і відмінностей між ними, їх систематизацію на підставі існуючих наукових ознак.

спеціалізовано-професійні:

- соціальну та соціолінгвістичну, які передбачають розвиток уміння адекватно спілкуватися в англomовних країнах, а саме: правильно вибрати тематику, форму комунікації та ін.;

- соціокультурну, яка полягає у знанні національно-культурних особливостей англomовних країн, а також в умінні та навичках побудови використання мовних засобів, розповсюджених у цих країнах, а саме: правила ввічливості, вирази народної мудрості, реєстрові відмінності, діалект і говори;

- дискурсивну, яка передбачає володіння дискурсивною стратегією;

- навчальну, яка полягає у вмінні вчитися, у здатності спостерігати за новим досвідом і брати в ньому участь, приєднувати нові знання до вже існуючих, застосовувати отримані знання під час самостійної та індивідуальної роботи з науковою літературою;

- здатність реалізувати достатній рівень мовної компетентності: володіння різними за складністю мовленнєвими структурами і моделями, грамотне використання лексично-граматичного і фонетичного матеріалу в рамках тем і проблем, що обговорюються;

- здатність реалізувати достатній рівень філологічної компетентності при інтерпретації складних мовних явищ в англійській мові.

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ В АНГЛОМОВНИХ КРАЇНАХ

Вища педагогічна освіта виконує особливу, головну функцію у формуванні сучасної людини, її інтелектуального та духовного потенціалу. Стратегія розвитку сучасного українського суспільстві в умовах соціально-економічних та освітніх реформ об'єктивно потребує підвищення вимог до освітньої системи і професійної підготовки фахівців високої кваліфікації.

Основним критерієм роботи навчального закладу є рівень підготовленості викладачів, раціональне поєднання теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці.

Метою викладання навчальної дисципліни «Професійний розвиток викладачів вищої школи в англomовних країнах» є ознайомити магістрів з особливостями підготовки викладачів вищої школи у розвинених країнах світу, проаналізувати можливості щодо використання цього досвіду для вдосконалення підготовки та професійного розвитку викладачів українських вищих навчальних закладів.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Підготовка викладачів вищої школи в розвинених країнах світу» є :

- виявити та проаналізувати соціально-історичні передумови реформування системи підготовки та професійного розвитку викладачів вищих навчальних закладів у англomовних країнах;
- розкрити основні тенденції та особливості реформування організації підготовки і професійного розвитку викладачів у англomовних країнах;
- проаналізувати діяльність освітніх організацій та установ, що займаються проблемою підготовки і професійного розвитку викладачів вищої школи;
- розглянути комплекс особистісних рис, професійних характеристик і компетенцій викладачів вищого навчального закладу в англomовних країнах;

- розкрити основні напрями роботи, систему оцінювання діяльності викладачів вищої школи в англomовних країнах;
- проаналізувати зміст, форми і методи підготовки викладачів вищої школи в англomовних країнах;
- висвітлити основні шляхи професійного розвитку викладачів вищої школи в англomовних країнах;
- обґрунтувати можливості практичного застосування матеріалів курсу для подальшого вдосконалення системи підготовки та професійного розвитку викладачів вищих навчальних закладів в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*:

- суть предмету;
- теоретичні основи педагогічної теорії вищої школи;
- соціально-історичні передумови реформування системи підготовки та професійного розвитку викладачів вищих навчальних закладів у англomовних країнах;
- основні тенденції та особливості реформування організації підготовки і професійного розвитку викладачів у англomовних країнах;
- розглянути комплекс особистісних рис, професійних характеристик і компетенцій викладачів вищого навчального закладу в англomовних країнах;
- основні напрями роботи, систему оцінювання діяльності викладачів вищої школи в англomовних країнах;
- зміст, форми і методи підготовки викладачів вищої школи в англomовних країнах;
- основні шляхи професійного розвитку викладачів вищої школи у розвинених країнах світу.

вміти:

- застосовувати набуті знання у різних сферах життя та діяльності;
- аналізувати педагогічні ситуації;

- застосовувати педагогічну теорію в практиці навчального процесу.

Навчальний курс «Професійний розвиток викладачів вищої школи в англomовних країнах» сприяє формуванню таких *компетенцій*:

I. Компетенції соціально-особистісні:

- здатність до системного мислення.
- наполегливість у досягненні мети.
- турбота про якість виконуваної роботи.
- адаптивність і комунікабельність.

II. Загальнонаукові компетенції:

- базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння дисципліни.

- базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;

III. Інструментальні компетенції:

- навички управління інформацією.
- дослідницькі навички.

IV. Професійні компетенції:

- здатність володіти методами дослідження на емпіричному рівні (аналіз науково-методичної літератури, наукове спостереження, узагальнення досвіду викладання, бесіда, анкетування, тестування, дослідне навчання) з метою забезпечення накопичення, фіксації, класифікації та узагальнення вихідного матеріалу для отримання висновків і рекомендацій, важливих для підвищення якості навчального процесу;.

- здатність володіти методами дослідження на теоретичному рівні (абстрагування і синтез, порівняння, дедукція та індукція, моделювання) з метою визначення суттєвих зв'язків і закономірностей процесів, установлення подібності і відмінностей між ними, їх систематизацію на підставі існуючих наукових ознак;

- здатність використовувати знання з дисципліни «Професійний розвиток викладачів вищої школи в англomовних країнах» для вирішення широкого спектру професійних проблем, зокрема власного професійного розвитку;

- здатність методично грамотно аналізувати професійну діяльність колег, пропонувати конструктивні шляхи вирішення проблем оптимізації освітнього процесу.

КОМПАРАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

Серед дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах України, компаративна лінгвістика іноземної та української мов має найбільше пізнавальне і навчально-виховне значення. Саме цей предмет, вивчення якого ґрунтується на всебічному порівнянні та співвіднесенні мовних одиниць, засобів їх поєднання і функціонування у словосполученні або реченні англійської та української мов, переконує студентів у тому, що українська мова за своїм лексичним багатством і різноманітністю засобів вираження стоїть на одному рівні з усіма іншими розвиненими мовами світу. Вона має як ізоморфні, так і аломорфні риси та явища порівняно з багатьма, принаймні індоєвропейськими, мовами. Типологічний аналіз мовних одиниць і явищ здійснюється у межах кожного мікрорівня за допомогою порівняльного, компонентного і трансформаційного методів.

Мета викладання дисципліни «Компаративна лінгвістика» — навчити студентів визначати і самостійно й ефективно використовувати у своїй професійній діяльності спільні та відмінні риси в системі фонетичних (фонологічних), лексичних, граматичних і стилістичних явищ англійської та української мов.

Завдання курсу полягає у зіставленні наступних одиниць і явищ порівнюваних мов:

- звуки/фонеми, склади і просодичні явища (наголос, інтонація);

- класи повнозначних і неповнозначних слів, морфологічні категорії, словотвірні й формотвірні афікси, класи лексичних одиниць;

- синтаксичні процеси, синтаксичні зв'язки та синтаксичні відношення, на рівні різних типів і прагматичних класів словосполучень та речень тощо.

У процесі вивчення дисципліни студент повинен *знати*:

- основні поняття та коло проблематики дисципліни;
- новітні тенденції в сучасному мовознавстві та мовознавчі школи;
- ізоморфні та аломорфні риси на кожному мовному рівні;
- нові досягнення у галузі морфології, семантичного, комунікативного і прагматичного синтаксису; основні поняття, терміни та методи наукових досліджень з порівняльної типології англійської та української мов.

уміти:

- пояснити зміст категорій, якими визначається сутність мовних явищ;

- застосовувати здобуті теоретичні знання при аналізі мовних явищ, мовлення;

- розпізнавати та пояснювати мовні засоби різних рівнів і використовувати здобуті знання при перекладі;

- всебічно порівнювати та співвідносити мовні одиниці та засоби їх поєднання і функціонування у словосполученнях або реченнях англійської та української мов;

- системно зіставляти такі одиниці і явища англійської та української мов, як: звуки/ фонеми, складотворення і просодичні явища (наголос, інтонація) англійської та української мов; класи повнозначних і неповнозначних частин мови, морфологічні категорії та способи їх реалізації, словотвірні й формотвірні афікси; синтаксичні процеси, синтаксичні зв'язки та синтаксичні відношення на рівні різних типів і парадигматичних класів словосполучень, речень і надфразових єдностей порівнюваних мов.

Володіти компетенціями:

I. Компетенції соціально-особистісні:

- здатність до системного мислення;
- наполегливість у досягненні мети;
- турбота про якість виконуваної роботи.

II. Загальнонаукові компетенції:

- базові знання фундаментальних наук, в обсязі, необхідному для освоєння дисципліни.

III. Інструментальні компетенції:

- навички управління інформацією;
- дослідницькі навички.

IV. Професійні компетенції:

загально-професійні:

- здатність володіти методами дослідження на емпіричному рівні (аналіз науково-методичної літератури, наукове спостереження, узагальнення досвіду викладання, бесіда, анкетування, тестування, дослідне навчання) з метою забезпечення накопичення, фіксації, класифікації та узагальнення вихідного матеріалу для отримання висновків і рекомендацій, важливих для підвищення якості навчального процесу;

- здатність володіти методами дослідження на теоретичному рівні (абстрагування і синтез, порівняння, дедукція та індукція, моделювання) з метою визначення суттєвих зв'язків і закономірностей процесів, установлення подібності і відмінностей між ними, їх систематизацію на підставі існуючих наукових ознак.

спеціалізовано-професійні:

- здатність пояснювати аломорфні та ізоморфні ознаки у зіставлюваних мовах з урахуванням відповідних термінів;
- здатність інтерпретувати типологічні явища фонетичного, морфологічного, лексичного, синтаксичного і стилістичного рівнів зіставлюваних мов;

- здатність використовувати в перекладацькій і комунікативній діяльності закономірності функціонування мовних одиниць різних рівнів в англійській та українській мовах і законів оперування ними.

- здатність діагностувати типові мовні і мовленнєві помилки і похибки та застосовувати шляхи і способи їхньої корекції;

ЛІТЕРАТУРНА НОРМА В СУЧАСНІЙ МОВНІЙ ПРАКТИЦІ ФАХІВЦЯ

Предмет навчальної дисципліни: вивчення навчальної дисципліни є сучасні англomовні теорії мовної комунікації, дослідження природи комунікативних процесів, ознак і чинників комунікативної вправності та причини комунікативних невдач.

Метою є англomовна комунікативна грамотність майбутнього фахівця, яка передбачає володіння технікою спілкування, комунікативними стереотипами, стратегіями і тактиками.

Основним завданням є формування у майбутнього фахівця англomовно-мовленнєвої компетентності аналізувати та пояснювати лінгвістичні явища з точки зору їх історичного розвитку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти-магістранти *повинні:*

знати: основні базові поняття та термінологію із сучасної англійської комунікації; основні підходи до аналізу, види та сфери вербальної комунікації; визначення поняття «комунікативний процес», його основні складники, уміння пояснити роль і функцію кожного складника комунікативного процесу; основні одиниці аналізу комунікації, термінологічний апарат і знати сучасний стан розвитку. *уміти:* визначати основні поняття сучасної комунікації; обґрунтовувати положення про комунікативний акт як функціональну одиницю комунікативного процесу; критично проаналізувати національно-культурну специфіку; складати

комунікативний паспорт мовця; пояснити три аспекти мовленнєвого акту: локуцію, ілокуцію та перлокуцію; пояснити суть перформативів та декларативів, які надають мовне оформлення соціальним конвенціям; визначити поняття «комунікативний стиль»; дати мовно-комунікативну характеристику комунікативних стилів в англомовних лінгвокультурах; дати визначення невербальної комунікації.

ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Метою дисципліни є послідовне ознайомлення магістрів з історичним процесом пізнання мови від найдавніших часів до сучасного етапу розвитку лінгвістики як науки. Навчальний матеріал дисципліни констатує обставини, в яких зароджувалися знання про мову; характеризує провідні лінгвістичні напрями та школи, що виникали в різні періоди світової та вітчизняної історії; описує досягнення видатних лінгвістів; аналізує методи та прийоми лінгвістичного аналізу, що застосовувалися на різних стадіях розвитку мовознавства.

Завданнями дисципліни є:

- забезпечення розуміння законів розвитку наукової лінгвістичної думки;
- демонстрація взаємозв'язку між розвитком суспільства у різні епохи та теоріями і методами лінгвістичного аналізу, з одного боку, і філософськими поглядами їх авторів – з іншого;
- аналіз спільного та розбіжностей між сталими науковими лінгвістичними концепціями та такими, що тільки виникали у процесі соціального, культурного, політичного та виробничого життя людського суспільства на різних етапах його розвитку;
- оцінка внеску наукових шкіл і конкретних учених різних країн у загальне мовознавство;
- відповідь на запитання щодо причин та механізмів історичного

розвитку науки про мову.

Унаслідок вивчення навчального матеріалу дисципліни студент повинен *знати*:

- метамову опису історичних науково-лінгвістичних досліджень;
- основні положення, підходи, наукові концепції лінгвістичних шкіл і вчених в галузі розвитку науки про мову;
- виникнення, становлення та подальший розвиток науково-лінгвістичних досліджень;

уміти:

- застосовувати одержані знання з історії лінгвістичних досліджень у власній науковій діяльності;
- проводити порівняльний аналіз історичних аспектів розвитку науки про мову;
- аргументувати свою концепцію та власні висновки щодо історичного матеріалу лінгвістичного характеру;
- брати участь у наукових дискусіях.

Вивчення матеріалу дисципліни забезпечує розвиток *загальних та фахових компетенцій*:

- набуття теоретичних знань та практичних навичок у сфері історії лінгвістичних досліджень;
- підвищення рівня професійної викладацької майстерності;
- здійснення науково-дослідницької діяльності, аналітичної роботи історичного аспекту розвитку лінгвістики;
- продукування нових ідей щодо розв'язання комплексних проблем у галузі історії лінгвістичних досліджень.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Теорія практики та перекладу є важливою частиною загальнофілологічної підготовки майбутніх викладачів іноземної мови і філологів. Вона вивчається в академії в тісному зв'язку з навчальними

курсами з загального мовознавства, стилістиці, лексикології і граматиці англійської мови. Теорія та практика перекладу спирається на знання, отримані при засвоєнні цих дисциплін, і, в свою чергу, сприяє повнішому оволодінню їхнім матеріалом.

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу» є ознайомлення студентів із теоретичними засадами сучасного вітчизняного і зарубіжного перекладознавства; розвиток навичок практичної професійної діяльності на базі теоретичних знань, формування у студентів навичок перекладу, розширення та систематизація теоретичних знань студентів у окресленій галузі.

Завдання:

- розкрити основні поняття та терміни теорії перекладу;
- висвітлити основні види перекладацьких трансформацій;
- систематизувати основні методи, засоби та прийоми перекладу;
- сформувати термінологічний лексичний мінімум, який вживається в міжнародних та суспільно-політичних текстах;
- сформувати навички перекладу текстів з професійної та ділової тематики;
- формувати спроможність вільно відображати усним монологічним мовленням поняття мовного тексту,
- формувати ефективну слухову та швидку мовно-відтворюючу реакції, навички написання професійних авторських текстів, обираючи відповідний стиль, тип та форму подання професійної інформації та, відповідно, відтворюючи їх засобами іншої мови.

Після опрацювання курсу студенти повинні *знати:*

- сучасні підходи до перекладознавчого аналізу тексту, дискурсу, фрейму;
- основні положення сучасних ситуативних і трансформаційних моделей перекладу;

- основні положення функціональної, культурологічної і філософської концепцій перекладу;

- систему перекладацьких засобів, що властива кожній моделі;

- сучасні популярні методи перекладу текстів різних жанрів;

вміти:

- виконувати аналіз жанрової належності, прагматики, індивідуально-авторських особливостей тексту і правильно визначати адекватну модель для перекладу тексту;

- застосовувати на практиці прийоми й засоби зазначених перекладацьких моделей;

- визначати типи дискурсу і відповідно варіювати перекладацькі рішення;

- адекватно перекладати тексти різних жанрів, різноманітні мовні й комунікативні одиниці, зберігаючи їхнє когнітивне, експресивно-емоційне й прагматичне навантаження;

- здійснювати науково обґрунтований аналіз, корегування і редагування перекладів.

Складові професійної компетентності:

Управлінська – здатність і готовність здійснювати управління (спрямування) процесами збору, аналізу та поширенню інформації стосовно сучасних процесів розвитку перекладацьких студій.

Науково-дослідницька – здатність і готовність аналізувати та моделювати стан та розвиток сучасної перекладознавчої науки, лінгвістики тексту та дискурсології.

Лінгвістична – здатність і готовність використовувати відповідні процедури і засоби з метою розуміння мови джерела і адекватного відтворення мови перекладу відповідно до комунікативних завдань і ситуацій спілкування; і включає когнітивну компетенцію, а саме вміння оперувати системами вербалізаційних трансформацій та знаннями стереотипних референтних ситуацій в мовах перекладу, а також моделей, способів і

методів аналізу інформації про зовнішній світ; здатність усвідомлювати і враховувати особливості мовної картини, мовного коду і мовної ментальності представників різних культур.

Культурологічна – готовність і здатність відповідно до соціальних і культурних норм спілкування розуміти мову джерело і створювати мову перекладу в усній або письмовій формах мовленнєвої поведінки у вигляді висловлювань і спеціальних дискурсів; здатність аналізувати знання про мову і культуру нації; здатність аналізувати й оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися в культурному та духовному контекстах сучасного суспільства; застосовувати засоби й технології інтеркультурної взаємодії; застосовувати навички мовлення та норми відповідної мовної культури, інтерактивно використовувати мови, символіку та тексти.

Комунікативна – уміння під час перекладу створювати тексти різного типу відповідно до комунікативних завдань і ситуації спілкування, знання співвідношення правил і уміння побудови, різножанрових текстів, а також знання щодо розходжень у стратегії побудови текстів.

СПЕЦКУРС З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мета і завдання дисципліни: Спецкурс другої іноземної мови у поєднанні з іншими практичними та теоретичними курсами, передбаченими навчальними планом, повинен забезпечувати всебічну підготовку викладача англійської мови, а також закласти основу для професійно-орієнтованого вдосконалення володіння цією мовою. Тому навчання іноземної мови в даному курсі переслідує комплексну реалізацію практичної, виховної, розвиваючої та професійно-педагогічної мети. При цьому виховна, освітня, розвиваюча та професійно-педагогічна мета досягається в процесі практичного оволодіння іноземною мовою.

У результаті засвоєння дисципліни студенти мусять:

Знати: про мову як суспільне явище, зв'язок її з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу; про походження та розвиток мови; про систему мови; її рівні, про зв'язок підсистем мови, про основні одиниці мови і мовлення; про сучасні напрямки в науці, про мову та їх значення для практики навчання іноземної мови; пройдений лексичний матеріал (слова й фразеологічні одиниці).

Уміти: конструктивно й ефективно спілкуватися і взаємодіяти з учнями, колегами й батьками; реалізувати в навчальному процесі, творчо осмислювати і модифікувати в залежності від потреб конкретних навчальних груп мету і зміст навчальних програм і навчально-методичних комплектів; творчо інтериоризувати у професійних інтересах відомості з лінгвістики, педагогіки, методики, психології й інших наук; використовувати здобуті знання на практиці; розуміти мовлення колег по навчанню, викладачів і диктора на аудіо- та відеоносіях, що містять інформацію німецькою мовою в межах пройденого лексичного матеріалу; розуміти основний зміст аудіотексту. Виділяти в навчальному аудіотексті різні рівні змісту (предметний/факти/, предметно-логічний/ причинно-наслідкові зв'язки між фактами/, спонукально-вольовий/ мотиви, вчинки дійових осіб/, емоційний). Повно і точно розуміти зміст аудіотексту. Виділяти в навчальному аудіотексті деталі, які несуть вагоме Володіти мовною здогадкою при аудіюванні текстів різних жанрів. Виділяти в текстах для аудіювання лексичні одиниці, які складають потенціальний словник учнів. Співвідносити виділені лексичні одиниці з адекватним способом здогадки (за контекстом, за словотворчими елементами, співзвучністю з рідною мовою тощо). Виділяти в навчальному аудіоматеріалі (реченнях, текстах) різного роду труднощі, пов'язані з мовною формою.

Мовлення: володіти усним мовленням (говорінням) у стандартних ситуаціях, близьких до пройдених тем. Усно переказувати знайомий текст, а також прослуханий чи побачений на аудіо- або відеоносіях матеріал чи прочитаний викладачем уголос новий текст, який містить в-основному

знайому лексику. Володіти діалогічним мовленням у стандартних, близьких до пройдених тем, ситуаціях спілкування. Визначати сутність діалогічного мовлення. Аналізувати психологічні і мовні особливості діалогічного мовлення. Визначати належність діалогів до різних функціональних типів. Вести бесіду в нормальному темпі, використовуючи лексику за пройденою темою, реагувати на задані імпульси, конструювати й розігрувати сцени й діалоги. Вести діалоги етикетного характеру. Вести діалог-розпитування. Вести діалог-домовленість. Вести підготовлений та непідготовлений діалог-обмін думками чи повідомленнями. Володіти монологічним мовленням у типових, близьких до пройдених тем, ситуаціях спілкування. Визначати сутність монологічного мовлення. Володіти монологом-повідомленням. Володіти монологом-розповідю. Володіти монологом-описом. Володіти монологом-розміркуванням/переконанням. Усно й письмово описувати картинки, коментувати навчальні відеофільми (у тому числі й з виключеним звуком).

Читання: володіти читанням художніх, науково-популярних, публіцистичних текстів. Розуміти основний зміст тексту у процесі ознайомлювального читання. Повно розуміти зміст тексту у процесі вивчаючого читання. Виділяти в тексті для вивчаючого читання деталі, які несуть вагоме інформаційне навантаження. Шукати і знаходити необхідну інформацію чи інформацію, що цікавить, у процесі вибіркового читання. Володіти мовною здогадкою при читанні текстів різних жанрів. Виділяти в текстах для читання лексичні одиниці, які складають потенціальний словник. Користуватися одно- та двомовними тлумачними словниками. Вести власний словник із практики усного й писемного мовлення, а також із домашнього й індивідуального читання /аудіювання.

Письмо: володіти писемним мовленням у типових ситуаціях повсякденного спілкування. Виразити в письмовій формі парціальні оцінки: схвалення, несхвалення, похвалу, докір, зауваження тощо. Заповнювати анкету, формуляр чи опитувальний лист. Пояснювати призначення різних

анкет, формулярів, опитувальних листів. Писати привітальну листівку. Виділяти постійні та змінні елементи у структурі і змісті письмового привітання. Володіти мовленнєвими формулами звертання, прощання в привітальній листівці. Писати побутового листа. Виділяти постійні та змінні компоненти у структурі і змісті побутового листа. Володіти мовленнєвими формулами звертання, прощання, початку, закінчення побутового листа. Підписувати адреси на конверті. Занотовувати інформацію, писати короткі повідомлення і записки. Швидко писати з дотриманням каліграфічних, графічних та орфографічних норм. Літературно правильно перекладати тексти середньої важкості з німецької мови на рідну. Лексично й граматично правильно перекладати із рідної мови на німецьку нескладні тексти за пройденою тематикою.

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Цілі науково-педагогічної практики:

- формування і розвиток практичних навичок і компетенцій магістра;
- набуття досвіду самостійної професійної діяльності;
- закріплення і поглиблення отриманих теоретичних знань з вивчених дисциплін;
- оволодіння необхідними методами навчання і виховання в освітній галузі;
- підготовка необхідних матеріалів для написання випускної кваліфікаційної роботи;
- залучення студента до соціального середовища освітньої установи з метою набуття соціально-особистісних компетенцій, необхідних для роботи в сфері освіти;

- формування у магістрантів навичок педагогічної діяльності, застосування отриманих під час навчання знань і навичок у самостійній професійній діяльності, контрольоване куратором практики;

- формування загальнокультурних і професійних компетенцій, відповідно до вимог ПО, спеціальних компетенцій, за профілем освітньої програми.

Завдання науково-педагогічної практики : аналіз джерел, наукової літератури за темою магістерської дисертації; набуття навичок структурованого письмового викладу результатів отриманих наукових досліджень; формування навичок усних публічних виступів (за допомогою участі в конференціях); підготовка магістерської дисертації; формування навичок ведення педагогічної діяльності; закріплення педагогічних умінь і навичок, педагогічної свідомості та професійно-значущих якостей особистості; психологічна адаптація в педагогічному колективі; виховання стійкого інтересу до професії педагога, виховання потреби в педагогічному вдосконаленні; використання наявних можливостей освітнього середовища та проектування нових умов, у тому числі інформаційних, для розв'язання науково-педагогічних завдань; здійснення професійної і особистісної самоосвіти, проектування подальшого освітнього маршруту та професійної кар'єри, участь у дослідно експериментальній роботі.

Місце науково-педагогічної практики в структурі ОП магістратури.

Організація науково-педагогічної практики спрямована на забезпечення безперервності і послідовності оволодіння магістра навичками й уміннями професійної діяльності, відповідно до вимог до рівня підготовки магістра.